

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15. ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ. 1853.

ΤΟΜΟΣ Δ'.

ΦΥΛΛ. 88.

ΟΙ ΛΑΙΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΕΒΕΝΙΓΓΕΝ.

Βουλευτήριον του βίου του Βάν δε Βέλδε.

Εκ του Γαλλικού.

—ο—

Τίς, επισκεπτόμενος τὸ μουσεῖον τῆς Ἀγῆς, δὲν θαυμάζει εἰκόνα μετρίου μεγέθους, παριστῶσαν τὴν θέναν ἀκτῆς τινος τοῦ Σχεβένιγγεν; Τὰ ἀριστουργήματα τῶν μεγάλων τεχνιτῶν δὲν λείπουσι βεβαίως ἀπὸ τῆς πινακοθήκης ταύτης. Ἐκεῖ βλέπεις παντοίας εἰκόνας· τῶν διαφόρων γνωστοτάτων καλλιτεχνῶν, ἀπὸ τοῦ Ραφαήλ καὶ Τιτιανοῦ μέχρι τοῦ Ἰωσήφ Βερνέτου. Εἰς ἐμὲ δ' αὖτις, τ' ὁμολογῶ μὲ ἀπειραν συστολῆν, ἢ εἰκὼν ἥτις ὑπὲρ πάσαν ἄλλην μ' ἐξέπληξεν, ὑπῆρξεν ἢ ὑπὸ τοῦ Βάν δε Βέλδε φιλοπονηθεῖσα. Οὐδέποτε εἶδον οὐδὲν ἀπλούστερον, φυσικώτερον, καὶ ἐπαγωγότερον. Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐφύασα εἰς Ἀγὴν, εἶδον κατὰ πρῶτον τὸ ἀριστουργήμα αὐτὸ, καὶ συνέλαβον τὴν ἀκατάσχετον ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς τόπους οἵτινες ἐνέπνευσαν τὸν τεχνί-

την. Μετέβην λοιπὸν εἰς τὸ χωρίον τοῦ Σχεβένιγγεν, ἔχων ὁδηγὸν ἀγχινούστατον. Οὗτος ἦτο Γάλλος, καὶ ὠνομάζετο Καρών· νυμφευθεὶς δὲ, ὥραιαν τινὰ νεάνιδα ἐξ Ἀγῆς, παρήτησε τὴν πρώτην πατρίδα, καὶ ἐπολιτογραφήθη Ὀλλανδός, χωρὶς ἡμῶς νὰ λησμανῶσιν τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς του.

Διελθόντες τὴν μεγαλοπρεπῆ ὁδὸν τὴν φέρουσιν εἰς τὸ χωρίον τοῦ Σχεβένιγγεν, καὶ βυθίζομενοι εἰς τὴν ἄμμουμέλει γονάτων, ἐφθάσαμεν εἰς ὕψωμα ὅθεν φαίνεται ὅλη ἡ θάλασσα. Καὶ τότε πόσον μεγαλοπρεπὲς θέαμα παρουσιάσθη εἰς τὰς ὄψεις μου! Ναι! τῶντι ἔβλεπον ἐνώπιόν μου τὸν αὐτὸν ὠκεανὸν, ὅστις ἐμυλάτο ἐπὶ τῆς εἰκόνης τοῦ Βάν δε Βέλδε. Ἰδοὺ τὰ πιασμένα πλοίαρια, τὰ πληροῦντα τὸ πρῶτον διάγραμμα· δεξιόθεν ἦτο ὁ σωρὸς τῶν ἀλάνων, τῶν ὁπλοίων ἢ ἰδιόζουσα φυσιογνωμία μὲ ἐγχοήευσεν. Οἱ ἀνθρώποι οὗτοι παλαιάουσιν ἑκατοντάκις τῆς ἡμέρας πρὸς τὸ τρομερὸν στοιχεῖον διὰ νὰ καρδήσωσι τὸν ἡμερήσιον ἄρτον τῆς πολυαριθμοῦ οἰκογενείας των. Παρατήρησε τὸν δερμάτινον πλὸν των, στρογγύλον εἰς τὴν κορυφὴν, ἰδὲ τὸ ἐκ βύρσης ἐνδυμᾶ τω, ἐξ ἐνός μόνον τεμαχίου συγκαίμενον, ἐπέχον συγχρόνως τὸ πιν καὶ ὑποδημάτων καὶ ἀναξυρίδος ἀδιαβρόχου.

I.

Ἐκ τῆς ὄψης, παιδία ὑπὲρ τὰ διακόσια ἄφρονες καὶ ὀλίγες, ἡλικίας πέντε μέχρι δώδεκα ἐτῶν, ἀναζητοῦσι κογχύλια. καὶ προχωροῦσιν εὐτόλμως εἰς τὴν θάλασσαν, χωρὶς νὰ φοβῶνται τὰς ὁρμαὶς τῶν κυμάτων. Τὸ θέλημα τοῦτο εἶναι εἰκὼν ἐνεργῆς ἐνεργητικότητας, ἀμεριμνίας, καὶ πτωχείας.

Ὁ Κερών μοι εἰδείξε μικρὸν λόφον, ἀπ' οὗ ἴδοντο μὲν νὰ παρατηρήσω δολοκλήρον τὸ ἀξιοθαύμαστον εἰκὼν θέημα· ἵστατο δὲ μακρὰν μου ὀλίγη βήρυκτα, στυβόμενος βεβαίως τὴν ἐκπασίην ἣν ἐδήλουν διὰ φράσεων ἀνωμαλῶν καὶ διαλεκτομένων.

Ἡ ἐκπασία αὕτη διήκει εἰσέτι, ὅτε ὁ ὄρυξος, φωνὴν ἀπέχρην αἰφνιδίως εἰς τὰ ὦτά μου. Ἐνὸς μόνου ἐνὶ ἡμῶν λόφος μετὰ τοῦ ὁμοῦ καὶ τοῦ βῆν δὲ βῆλδς, ὅτε, ἀναβλέψας περὶ μου, ἐξεπλάγην οὐκ ὀλίγον, ἰδὼν ὅτι μὲ ἐχώριζεν ἀπὸ τοῦ πιστοῦ μου ὁδοῦ, μικρὸς σαρδὶ τῶν τολμηρῶν ἐκείνων ἀλιέων. Μιταίως ὁ Κερών ἐπρόσφερε παρακλήσεις καὶ ἀπειλὰς, ὅπως τοὺς ἐμπόδισεν νὰ μὴ πλησιάζωσι μετὰ δυσκολίας μάλιστα κατωρθώσῃ νὰ διασχίσῃ τὴν πυκνὴν φλογγγὰ των διὰ νὰ φθάσῃ πλοῖον μου. Πόσον λυπηρὰ ἀντίρρησης πρὸς τὸ ὕψος τῶν ἀνέμων μου! Ὅλοι οὗτοι νέοι καὶ εὐριστοί, καὶ μεταξὺ αὐτῶν εἰκοσιπέντε παιδία, νῦνται πρωτόπαιροι ἐνθάδε· μένουσι μὲ βράχη, ἐπιβιβάζον γαστράς φράσεις, ὅς καθίστανται καταλαμπὰς αἱ χειρονομίαι αὐτῶν τὰς συνόδων. Αἱ χεῖρές των τεταρμμέναι πρὸς ἐμὲ διηρημένον εὐνοῶν τὴν ἐπιθυμίαν των· ἐξήτουν ἐλεημονήν. Συγκινηθεὶς ὑπὸ τῆς τοσαύτης ἀλλοτρίτης, ἔσπευκα παρεμβῆναι ἐκ τοῦ θωλακίου μου φλωρίον, καὶ ἐζήτησα νὰ ἐξηγήσω εἰς αὐτοὺς ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸ μοιρασθῶσι.

— Σταθῆτε, μοι εἶπε τότε ὁ Κερών· ὅλα τὰ φλωρία τῆς τραπέζης τοῦ Ἀμπελοδάμου δὲν φθάνουν νὰ καταστῶσιν τὴν δίψαν τούτων τῶν παλαικαρίων.

— Τὰ σπλάγγνα σου εἶναι πέτρινα, φίλε Κερών· δὲν βλέπεις τὸν μικρὸν ἄρτον ὅστις εἶναι ὡς μίαν τροφή των, καὶ ὁμοιάζει μᾶλλον ἀράδωνον ἢ τροφήν; πρέπονται εἰς χρυστανοῦς;

— Ἢ κύριε, ἀπήντησεν ὁ ὁδοῦς, νημιζετε ὅτι οἱ καλοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι, ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τὰς ἐκδρομὰς των, δὲν φέρουν συχνά τις ἀρετὴ διὰ τὸ ἄγροστον λαοκὸν ἄρτον; καὶ ὅμως οὕτε κεν τὸν σιλογοῖνται. Κατεξοδεύουν ὅτι καὶ ἂν κερδαίνωσιν εἰς τὸ ποτόν. Δόσετέ τους ὅλους τοὺς θεσμούς τοῦ κόσμου, καὶ ὅμως δὲν θὰ σῶς εἶναι εὐγνώμονες. Ἡ πλεονεξία τῶν ἀλιέων τοῦ Σχεθένηγεν εἶναι παρανομιὰ· εἰς ὅλην τὴν Ὀλλανδίαν δὲν ἡλικάζον διόλου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ βῆν δὲ βῆλδς.

— Βῆν δὲ βῆλδς! Πάουσα καλῶς; Μήπως γνωρίζεις κανὲν ἐπιστάδου τοῦ βίου τοῦ ἐνθάδε αὐτῶν ζωγράφου, συνεχόμενον μὲ τοὺς ἀλιεῖς τοῦ χωρίου τοῦτου;

— Ἀναμφιβόλως γνωρίζω ἀγνοεῖται λοιπὸν ὅτι παρ' ὀλίγον καὶ ἡ εἰκὼν καὶ ὁ τεχνίτης αὐτὸς ν' ἀπολεσθῶσιν ἐνεκα τῶν ἀλιέων τοῦ Σχεθένηγεν;

— Κερών, εἶσαι πολὺ τιμωρ; ἄνθρωποι. Διηγῶμαι μοι ὅ, τι γνωρίζεις.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ εὐχαριστήσῃ τὴν περιέργειάν μου ὁ ὁδοῦς, διέσχισεν, οὐχὶ ἀνευ δυσκολίας, τὴν γραμμὴν τοῦ περιφράγματος, ὅπου εἶχον σχηματίσει περὶ ἡμῶν οἱ ἀλιεῖς, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁδοῦ, ἤρχισεν ἑκταῖν διήγησιν, τὴν ὁποίαν μετέδιδεν ἐν ταύτῃ πρὸς τοὺς ἀναγνώστας.

— Ὁ Ἀδριανὸς βῆν δὲ βῆλδς, γεννηθεὶς εἰς Ἀμπελοδάμον, περὶ τὰ τέλη τῆς πρώτης πεντηκοντατηρίδος τοῦ 17. αἰῶνος, ἔδωκεν ἐκ νεαρῆς τοῦ ἡλικίας σημεῖα μεγάλης ἐφίσεως πρὸς τὴν ζωγραφικὴν· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ πατήρ του, ἀπλούς ὢν καπνοπώλης, δὲν ἠδύνατο ἐνεκα τῆς μικρῆς του περιουσίας νὰ πληρώσῃ τὰς παραδόσεις μεγάλου διδασκάλου, ἠναγκάσθη νὰ παρακλήσῃ πρὸς καιρὸν τὴν λατρείαν τῶν τεχνῶν καὶ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς βάνουσον ἐπάγγελμα. Βιολέλλος λοιπὸν εἰς ἐμπορικὸν κατάστημα. Ἡ ἀνυπόμονος καὶ ἀστατος διάθεσις του, καὶ ὁ φιλοπλανῆς καὶ φαντασιώδης χαρακτήρ του δυσκόλως ἐσυμβάδοντο μὲ τὸν κανονικὸν καὶ ἡσυχον βίον τῶν ἐργατικῶν κατατετηγμένων. Ὁ Ἀδριανὸς ἐνόησε ὅτι ἄλλο ἢ τὸ σπάδιόν του, καὶ ὅτι δὲν ἐγεννήθη διὰ τῆς ἐμπορικῆς ἐργασίας. Ὅθεν, ἀναιροπολὼν εὐγενεστέρων τι ἐπάγγελλα, ἐστενοχωρεῖτο εἰς τὰς εὐρυχωρὰς ἀποθήκας τοῦ κυρίου του. Καὶ τῷντι πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναπτυγῇ ἡ μεγαλοφυΐα ἐντὸς ἀτμοσφαιρῆς παύσης καὶ μύσους, μεταξὺ παλλῶν βαμβακίου καὶ κιδωνίου ἰνδικοῦ!

Πρώτον τινὰ, ἐπηρεάζον ὁ Ἀδριανὸς πρὸς τὸν ἐντιμὸν καπνοπώλην, καὶ μὲ ὕψος περιχαρῆς καὶ βράδια ὑπερήφανον εἰδοποιῶσε τὸν πατέρα του, ὅτι ὁ ἐνδοξὸς ζωγράφος Wijmanis, συνήψεε νὰ τὸν διδάξῃ, καὶ ὅτι παρήκει τὸ ἐμπόριον διὰ τὴν ζωγραφικὴν.

Ἀπὸ τῆς ἐκείνης ἐκείνης ὁ νέος ἐπύχναζεν ἀδιακόπως εἰς τὸ ἐργαστάσιον τοῦ διδασκάλου, ὑπὸ τὴν ἐμπειρὸν διδασκαλίαν τοῦ ὁποῦ προώδευσεν ἐντὺς ὀλίγου θαυμασίως.

Μικροτετραετίας ἤδη ὢν ἐφιλοπόνησε πολλὰ ἔργα ἅλα λόγου ἐπιδοκιμασθέντα καὶ ὑπὸ τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα ἐμπειρῶν. Ἡ φήμη του εἶχεν ὑπερβῇ τὰς λίμνας καὶ τὰς διώρυγας τῆς πατρίδος του. Πολλοὶ ἐζῆλθον τεχνίται τὸν ἡγάπων καὶ τὸν ὑπελήπτοντο. Ὅλοι οὗτοι οἱ ἄνδρες, τῶν ὁποίων τὸ μέτωπον ἦτο ἐστεφανωμένον ὑπὸ τοῦ στεφάνου τῆς δόξης, ἦσαν φίλοι τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ ἐπευρήμον τὰς ἐπιτυχίας του. Συγχρόνως δὲ τὸν ἐχλεύαζον ἀνηλεῶς διὰ τὸν ἀκάθεκτον τὸν πρὸς τὴν ἀποστροφήν ἔρωτα, πρῶτον μὲν διὰ τεχνίτην τοσαύτην νέον καὶ τοιούτον δραστήριον. Ὁ Ἀδριανὸς τῷντι, δὲν ἐσπατάλει ἀπὸ τῆς εἰς διασκεδάσεις καὶ εὐωχίας τὰ προῖον τῶν καπνῶν του· δὲν ἐθεώρει, καθὼς καὶ οἱ περιδοῖ φίλοι του, τὴν ἀργύριον ὡς μέσον, ἀλλ' ὡς σκοπὸν, καὶ σκοπὸν μοναδικόν. Ἀπέφρυνε τὰς ἡδονὰς, διότι ἐχάνοντο τὰ βελάντια. Αἱ διασκεδάσεις καὶ ἡ εὐτυχία του συνίσταντο εἰς τὸ νὰ ἐπισκευῇ καὶ νὰ μετρήσῃ καὶ νὰ ἀναμετρήσῃ ἀπαύστως τὰ ὠρεῖα δουκάτα τὰ ὅποια τῇ παρείχον αἱ εἰκόνας του. Ἐν βραχυλογίᾳ ἦτο φιλόμαχος.

Ἐσπέριον τινὰ τοῦ 1803 ἔτους, ἐξελθὼν, κατὰ

τὴν συνήθειάν του πρὸς περίπατον ἐπὶ τῆς παραλίας, ἀπήντησε κατ' ὁδὸν νεάνιδα ἐξαισίου ὠρεῖοτατος. Ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς ἦτο συννηωμένη ἡ λεπτότης τῶν γραμμῶν ἀρχαίου ἀγάλματος, καὶ ἡ θελατικὴ ἀρότης, ἡ διακρίνουσα τὰς παρούσους τῆς ἀρχαίας Βυζαντίας. Ἡ νεάνις αὕτη ἐκαλεῖτο Βιλλελμίνη. Ὁ πατήρ της, Κ. βῆν δὲ βῆν, ἦτο πλούσιος ἔμπορος, ὅστις περαιτήσας τὸ ἐπάγγελμά του, κατελήφθη ἀπὸ σφοδρῶν ἔρωτα πρὸς τὰ ἀριστουργήματα τῶν μεγάλων τεχνιτῶν. Ἡ κατάσταση τοῦ τῷ ἐπέτρεπε νὰ εὐχαριστῇ τὰς νέας ἀρέξεις του, καὶ ἐθυσίαν ἀδιακόπως μεγάλαν ποσότητος πρὸς ἀπόκτησιν εἰκόνων παρυσίων τὴν υπογραφὴν περιφύμου τινὸς ὀνόματος· ἡ οἰκία του περιεῖχεν ἐλεγκτοτάτην συλλογὴν, εἰς ἣν ἐκάστη ζωγραφικὴ σχολὴ εἶχεν ἀντιπρόσωπόν τινα. Ὁ ἔρως τῆς τέχνης, ἡ λατρεία τοῦ καλοῦ, ὁ ἱερὸς ἐνθουσιασμός ὁ καταλαμβάνων τὰς ἐκλεκτάς φύσεις, αἱ θείαι ἐνστάσεις ὅς αἰσθάνεται τις ἐνώπιον τῶν θαυμαστῶν ἔργων τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦ, δὲν ἀνήκουσιν εἰς ἀνθρώπων ὑπερβάντα πρὸ πολλοῦ ἤδη τὴν ἡλικίαν τῆς νεότητος, μάλιστα δὲ, διελθόντα τὸ πρῶτον μέρος τῆς ζωῆς του, τὸ ὠριότερον, τὸ γενναϊότερον καὶ τὸ εὐαισθητότερον, μεταξὺ ὑπολογισμῶν καὶ ἀριθμῶν. Δὲν δύναται νὰ ἐπιθεωρεῖται ἂν τὸ κατέχον τὸν Κ. βῆν δὲ βῆν αἰσθητὰ ἦτο ἀκτίς τις τοῦ ἱεροῦ πυρός, καὶ ἂν ἦτο ἱκανὸς νὰ κρίνῃ περὶ μεγάλων ἔργων· τὸ αἰφνιδίον πάθος του ἦτο ἔσως μονομανία· ὅπως δῆποτε ὅμως ἡ εὐγενὴς αὕτη μονομανία ὑπεβλήπετο καὶ ὑπὸ τῆς θυγατρὸς του, καὶ πολλὰς κατέστη ὠφέλιμος εἰς τοὺς πτωχοὺς τεχνίτας.

Ὁ Ἀδριανὸς ἤρχισε νὰ λατρεύῃ τὴν Βιλλελμίνην μὲ τὴν αἰσθητικὴν ἐκείνην ὑπερβολὴν, τὴν ἰδίαν ζουσαν εἰς τοὺς ἀφωσιωμένους εἰς τὴν λατρείαν τῶν τεχνῶν. Ἐκτοτε οὐδενὸς ἡμέλεισεν ὅπως καὶ ἡ Βιλλελμίνη συμμεριθῇ τοῦ ἔρωτός του. Ὁ Ἀδριανὸς ἦτο ὠρεῖος, νέος, καὶ εὐχλωτός. Μετ' οὐ πολὺ ἤκουσεν ἐκ τῶν χειλέων τῆς νεάνιδος τὴν ποθητὴν ἐξομολόγησιν. Ἐμνευ μόνον ἡ συγκατάθεσις τοῦ πατρός.

Πρώτον τινὰ ὁ Ἀδριανὸς ἐπορεύθη πρὸς αὐτόν. Ὁ Κ. βῆν δὲ βῆν εὐρισκετο τότε εἰς τὴν στοάν τῶν εἰκόνων του· ἀλλὰ, παρὰ τὴν καθημερινὴν συνήθειάν του, δὲν ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ νὰ καθαρίζῃ καὶ μεταβάλλῃ τὰς ἀγαπητάς του εἰκόνας, τριβῶν καὶ στυλβῶν τὰς κερωνίδας αὐτῶν. Ὁ πατήρ τῆς Βιλλελμίνης, ἐκάθητο ἀπέναντι κυνηγίου τινὸς τοῦ Suidjers, τοὺς πόδας ἔχων ἐσταυρωμένους, τὸν ἀγκῶνα ἐστηριγμένον ἐπὶ τοῦ γόνατός, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τῆς χειρὸς. Ἐφαίνετο δὲ βεβουλισμένος εἰς βαθεῖς λογισμούς.

Ὅτε δὲ εἰσῆλθεν ὁ Ἀδριανὸς, ἀνύψωσε μετὰ ζωηρότητος τὴν κεφαλὴν.

— Ἢ εἶσαι σὺ, καλέ μου φίλε, εἶπεν ὁ γέρον, προσπαθῶν νὰ ἐπανεύρῃ τὴν ἡσυχίαν τοῦ πνεύματός του· καὶ τί καλὴ ὥρα σὲ φέρει ἐδῶ;

Ὁ ζωγράφος ἐδίστασε πολὺ καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥρην· ἀλλὰ μετ' ἱκανὰς περιφράσεις, ἐδηλοποίησε πρὸς

τὸν Κ. βῆν δὲ βῆν ὅτι ἡγάπη τὴν θυγατέρα του, καὶ ὅτι ἤθελε νὰ τὴν ζητήσῃ εἰς γάμον.

— Ἀγαπᾷς τὴν Βιλλελμίνην! ἀνέκραξεν ὁ γέρον ἐκαστὴς τῶν εἰκόνων διατρέχων τὴν στοάν του. Καὶ αὕτη ἐπίσης σὲ ἀγαπᾷ! ἐξηκολούθησεν ὑψὼν τοὺς βραχίονας πρὸς τὴν ὁροφὴν. Βύλογρητος ὁ Θεός. Αὐτὸς ἐνέσπειρεν εἰς τὴν καρδίαν σας τὴν ἀγάπην αὐτὴν, ἣν ἀμφότεροι συμμερίζεσθε, ὅπως αἱ τελευταῖαι μου ἡμέραι ἀπαλλαγῶσι ὀλίγων καὶ δακρύων, καὶ ὅπως μὴ μένῃ κενὴ διὰ παντός ἡ θέσις αὕτη, προσέθηκε δειξάς διάστημα τετραγωνικῶν τινῶν ποδῶν, τὸ ὁποῖον ἐχώριζε τὸν πίνακα τοῦ Suidjers, ἀπὸ τινος εἰκόνης τοῦ Ρουβένσιου.

Ὁ Ἀδριανὸς, καίτοι μὴ ἐννοῶν τὰς ἀλλοκοτοὺς ἐκφράσεις τοῦ Κ. βῆν δὲ βῆν, ἐμάντευεν ὅμως ὅτι ἡ αἰτήσις του δὲν τὸν δυσχερῆστησεν. Ἐπερίμενε λοιπὸν, γλυκεῖαν πρέφον ἐλπίδα, νὰ ἐξηγηθῇ σαφέστερον ὁ πατήρ τῆς Βιλλελμίνης. Ἡ καρδία του ἐσάρτησε σφοδρῶς, ὅτε ὁ γέρον πλησιάζας αὐτόν, τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ τῷ εἶπεν·

— Ἀγαπάσθε, τέκνα μου, καλὸν! Ὁμνῶ ὅτι θὰ ἐνωθῆτε. Ὑπὸ μίαν ὅμως συνθήκην.

— Ὡ! εἰπότε. Ὅποιαν; Ὅποιαν;

— Εἶδες βεβαίως καὶ εὐαίμασες ὡς ἐγώ, τὴν εἰκόνα τοῦ Αἰγγελοβαχ, ἥτις παριστάνει τὴν ἀναχώρησιν Καρόλου τοῦ Β. ἀπὸ Σχεθένηγεν εἰς Ἀγγλίαν. Λοιπὸν! Εἶμαι ἐρωτευμένος μὲ τὴν εἰκόνα αὐτὴν, ἡ ὁποία τόσον καλὰ θὰ ἤρμοζεν ἐδῶ μετὰ τῆς τοῦ Ρουβένσιου καὶ Suidjers· ἐπεθύμησα νὰ τὴν ἀποκτήσω· ἀλλ' ὁ ἰδιοκτήτης ἠρήθη νὰ μοι τὴν πωλίσῃ, ὅποιανδήποτε τιμὴν καὶ ἂν τῷ προσφέρω. Ἐκτοτε δὲν κοιμῶμαι πλέον· εἶμαι σκυθρωπός, λυπῶμαι φθονῶ. Ὁνειρεύομαι πάντοτε τὸ Σχεθένηγεν καὶ τὴν ἀκτὴν του. Βῆν λοιπὸν ἀγαπᾷς τῷντι τὴν κόρην μου, πρέπει νὰ ἀρχίσῃς παρευθὺς τὸ ἔργον αὐτό. Πρέπει νὰ ἀμαυρώσῃς, νὰ ἀφανίσῃς τὸν Αἰγγελοβαχ, καὶ νὰ κάμῃς τὸν ἰδιοκτήτην τῆς εἰκόνης νὰ σχάσῃ ἀπὸ τὸ κακόν του. Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἡ ἀκτὴ τοῦ Σχεθένηγεν θὰ τεθῇ εἰς τὴν στοάν, καθ' ἣν τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον ἀφῆκε μετὰ τῶν δύο αὐτῶν πλοίων θὰ πληρωθῇ, τὴν αὐτὴν ἡμέραν θὰ γίνῃς ὁ εὐδαίμων σύζυγος τῆς Βιλλελμίνης.

Ἐνοεῖτε ὁποία ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ τοῦ ζωγράφου Κοινοποιήσας εὐθὺς εἰς τὴν ἐρωμένην του τὴν χαρμώδυνον αὐτὴν εἰδήσιν, ἐπορεύθη εἰς Σχεθένηγεν, ὅπου ἐκλεῖξε ἀρομδιὰν θέσιν, ἀνήγειρε μικρὰν κελύβην ἐκ σανίδων, ὅπως ἐξακολουθῇ τὰς ἐργασίας του μὴ παρενοχλούμενος ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς βροχῆς. Ἐγκατεστάθη λοιπὸν ἐκεῖσε, καὶ ὑπὸ τὴν ἐμπνευσιν τοῦ ἔρωτος, συνέθεσε τὸ ἀριστοτέχνημά του ἐκεῖνα.

Καθ' ἐκάστην, μετὰ μεσημβρίαν, ἤρχετο πρὸς αὐτόν ὁ Κ. βῆν δὲ βῆν, συνοδευόμενος καὶ, ὑπὸ τῆς θυγατρὸς του. Ἡ παρουσία των ἐδιπλασίαζε τὴν ἔσιν του.

Ἐλθόντες ποτὲ ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους, οὐκ ὀλίγον ἐξεπλάγησαν ἰδόντες τὴν καλὴν τοῦ Ἀδριανοῦ περικυκλωμένην ὑπὸ πολλῶν ἀνδρῶν καὶ γυναι-

κῶν, καὶ ἀκούοντες αὐτοὺς ἀπειλοῦντας ὅτι θὰ τὸν φονεύσωσιν.

Ἰδοὺ ποῖον ὑπῆρξε τὸ αἶτιον τῆς παραχρῆς ταύτης· Εἰς τῶν ἀλλῶν αὐτῶν, ἦττον ἀμαθὲς τῶν ἄλλων, ἐμβλέψας κατὰ τύχην ἐπὶ τοῦ πίνακος τοῦ ζωγράφου, ἠπειλῆσε τὸν Ἀδριανὸν ὅτι θὰ τὸν ἐβλάπτειν, ἂν δὲν τῷ ἐδίδῃ δέκα φλωρία.

— Γνωρίζεις πόσον οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου εἶναι εὐπιστοὶ καὶ προληπτικοί, τῷ εἶπεν ὁ ἀνθρώπος αὐτός. Ἀνάγκη· εὐκόλως νὰ τοὺς πείσω, ὅτι σὺ, διὰ τὴν μαγειρίαν σου, εἶσαι ὁ αἷτιος τοῦ θανάτου δύο συντρόφων μου, οἵτινες ἐναυάγησαν γῆς ἀπέναντι τῶν ἀκτῶν· ὅτι ζωγραφίζων τὸν σωτὴρ αὐτῶν τῶν ἀλιέων ἐπὶ τῆς εἰκόνης σου, ἠβλήσας νὰ μαγεύσεις τοὺς ἀλιεὺς τοῦ χωρίου, καὶ οἱ δυστυχῆς ἐπέτυχες. Ὡς τὸ πιστεύουσιν, καὶ τότε δὲν ἐγγυώμαι ἂν θὰ δυνηθῶ νὰ καταπαύω τὴν μανίαν των. Ἐάν, ἐκ τούτου, μοὶ δώσῃς τὰ δέκα φλωρία, τὰ ὅποια σὲ ζητῶ, θὰ σιωπήσω, καὶ οὐδεὶς θὰ ἔλθῃ νὰ σὲ ἐνοχλήσῃ.

Εἰς τὴν πρότασιν αὐτὴν ἀντέτεινεν ἡ φιλαργυρία τοῦ ζωγράφου. Ἀπήντησε δὲ ῥῆμα, ὅτι δὲν τῷ δεῖ τίποτε.

Ὁ ἀλιεὺς, πιστὸς εἰς τὸν λόγον του, ἔτρεξε νὰ διεγείρῃ τὸ χωρίον. Ἄνδρες, γυναῖκες, καὶ παῦδα ὠρμησαν εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ Σχεβένιγγεν, καὶ κατὰ τοὺς λόγους των, ἐμελλόν νὰ ρίψωσιν εἰς τὴν θάλασσαν τὸν ζωγράφον, τὸν ὅποιον κατήγορον ὡς αἷτιον τοῦ θανάτου τῶν δυστυχῶν ναυαγῶν. Ὁ ἀλιεὺς δὲ ἐκείνος, ὅστις εἶχεν ἀπαιτήσει τὰ δέκα φλωρία, διέτρεχε τοὺς στίχους των, ἐξάπτων πλειότερον διὰ τῶν λόγων του τὴν λύσσαν τῶν ἀλιέων.

Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἡ Βιλλεμίνια καὶ ὁ πατήρ της ἐφθασαν εἰς τὸν τόπον τῆς σκηνῆς. Μετὰ πολλῆς δυσκολίας ἐφθασαν μέχρι τοῦ Πάν δὲ Βέλδε, καὶ ἐπληρίσαν αὐτόν. Ὅτε ἐμαθόν τὸ αἷτιον τοῦ θορυβώδους αὐτοῦ συλλόγου, ὁ Κ. Βάν δὲρ Βέν, προηβίς ἐκέλευσε τὸν πρῶτον ἀλιέα, διὰ νὰ τῷ μετρήσῃ τὸ ζητηθὲν ποσόν.

— Τώρα μοὶ ἀνάγκησιν ὅχι δέκα ἀλλ' εἴκοσι φλωρία, ἀπεκρίθη αὐτός· δέκα δηλαδὴ δι' ἐμέ, καὶ δέκα δι' αὐτὰ τὰ παλληκάρια τὰ ὅποια ἀποσχολήθησαν ἀπὸ τὸ ἔργον των.

Ἀνάγκη ἔρα ἦτο νὰ ἐνδώσῃ ὁ γέρον, διότι ὁ ἀλιεὺς εἶχεν ἀποκτήσει ἀληθῆ ἐπιβροχὴν ἐπὶ τῶν συντρόφων των, καὶ αὐτὸς μόνος ἠδύνατο νὰ πρᾶν τὴν μανίαν των. Τὰ δέκα φλωρία καθίσταν εὐκόλυν τὴν ἐπιβροχὴν του. Τοῖς ἐπέδειξεν ἄνευ κήπου ὅτι ἠπατήθη καὶ ὅτι ἀνθρώπος τόσο γενναῖος ὡς ὁ ζωγράφος ἀδύνατον νὰ ᾔναι μάγος.

Ἀπαλλαγὴς πάσης ἐνοχλήσεως, ὁ Ἀδριανὸς, ἐπυθλὼν εἰς τὴν καλύβην του, καὶ ἐξηκολούθησε τὰς ἐργασίας του. Ἐβόλασε τέλος ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἐμελλε νὰ ἀποπερατωθῇ ἡ εἰκὼν. Ὁ ζωγράφος ἐπαξεργάζετο διὰ τελευταίαν φορὰν τὸν σωτὴρ τῶν ἀλιέων, ὅστις ὀλίγον ἔλειπε νὰ τῷ ἀφαιρῇ τὴν ζωὴν· διωρόντων ἀκόμη μικρὰς τινας ἀτελείας, καὶ ὡς ἐκ τούτου παρτήρησε τὴν ἐπελθούσαν εἰς τὴν

ἀτμοσφαῖραν παραχρῆν· ὁ ἀνεμὸς ἔπνεε βίαιος, καὶ ἔσειε τὴν εὐτελὴ του κατοικίαν· ἡ θάλασσα ἐκυματοῦτο· τὰ δὲ κύματα ἦπτοντο σχεδὸν τῶν σπυρίων τῆς καλύβης του. Ὁ τεχνίτης ὅμως βεβουλισμένος εἰς τὴν ἐργασίαν του, μαμονωμένος μεταξὺ τῆς πᾶλης τῶν στοιχείων, καὶ τῶν μυκηθμῶν τῆς τρικυμίας, δὲν ἔβλεπε καὶ δὲν ἤκουε τίποτε ἐκ τῶν συμβαινόντων ἐκτὸς.

Ἀγῶνας σπυρίων βίαιος κατέπεσεν ἐπὶ τῆς καλύβης, ἐκτισμένης ἐπὶ ἄμμου ἐπισφαλοῦς, καὶ γιγάντειον κύμα ἐπέφερε τὴν καταστροφὴν της. Ὁ Ἀδριανὸς παρεσβήθη ὑπὸ τοῦ κύματος, καὶ εἶδε τὸν κίνδυνον, ὅτε πλέον δὲν ἦτο καιρὸς νὰ τὸν προλάβῃ.

Ὁ δυστυχὴς τεχνίτης, μέχρι τῆς ζώης ὃν ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ἐκράτει ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του τὴν εἰκὼν, ἣν ὁ Κ. Βάν δὲρ Βέν θὰ ἠγόραζεν ἀντὶ τῆς θυγατρὸς του, καὶ ἀνωφελῶς ἠγωνίζετο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἀκτὴν. Καθ' ἣν στιγμὴν ἐνόμιζεν ὅτι ἐπάται εἰς ἀσφαλὲς μέρος, αἰφνιδίως ἐπὶ ῥητο κύμα κυνῶδες, τὸ ὅποιον τὸν ἐπανεβρίπτε μεταξὺ τῶν βράχων. Ὁ Ἀδριανὸς, ἐπάλαιεν οὕτως ἀπὸ τινος ὤρκους, σφίγγων πάντοτε διὰ τῆς τρεμούσης χειρὸς του τὸν πίνακα, ὅστις θὰ τὸν καθίστατο περιδοχὸν καὶ εὐτυχῆ συγχρόνως, ὅτε ἐφθασεν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ὁ ἀνθρώπος τῶν δέκα φλωρίων.

Μὴ τυχὸν νομίσητε ὅτι παρατηρῶν τὸν ζωγράφον εἰς τὴν κρίσιμον ἐκείνην στάσιν ἔσπευσε νὰ τὸν βοηθήσῃ· οἱ ἀλιεὺς τοῦ Σχεβένιγγεν δὲν ἔχουν τοιαῦτα αἰσθήματα· ὅχι, ἀλλὰ σταθεῖς ἐπὶ λόφου τινὸς ἐκοίτανε περὶ τὸ στόμα τὰς χειρὰς του, καὶ σχηματίζας πάλμπγγα ἐπρωταίειν πρὸς τὸν κινδυνεύοντα τὴν βοήθειάν του, ἐὰν τῷ ἐδίδεν ἐκαστὴν φλωρία.

Ὁ Ἀδριανὸς, κατέβαλλεν ἐν τοσούτῳ ὑπερανθρώπους κόπους διὰ νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὸ φοβερὸν στοιχεῖον. Ἄν ἀπεκριθῇ δὲ εἰς τὴν πρότασιν τοῦ ἀλιέως.

— Ἐκαστὸν φλωρία, ἐπανελάμβανεν οὗτος, ἢ σὲ ἀφίνω νὰ συμπελάσῃς μετ' ἐμὲ τὴν θάλασσαν.

— Ἐκαστὸν φλωρία, ἀνέκραγε τέλος ὁ ζωγράφος, ὀλισθήσας καὶ παρασυρμένος εἰς τὸν βυθὸν ὑπὸ τῆς θαλάσσης.

— Ἰ! τὸν φιλάργυρον! τὸν φιλάργυρον! ἐφίθυσεν ὁ ἀλιεὺς πληγῶν ἡσυχῶς τὴν καπνοσύριγγά του.

— Τεσσαράκοντα! ἐκραύγασεν ὁ Ἀδριανὸς μετὰ στιγμὴν σιωπῆς.

— Ἐκαστὸν! ἢ δὲν κινεῖται ἀπ' ἐδῶ, ἀπεκρίθη σεν ἐκείνος.

— Πεντήκοντα! ἐπανέλαθεν ὁ ζωγράφος.

— Ἰ! τὸν φιλάργυρον! νὰ ἐμπορεύεται τὴν ζωὴν του, ἐφίθυσεν ἐκ νέου ὁ ἀλιεὺς κρούων τὰ πυρεῖα.

— Ἐμπρὸς λοιπὸν! Ἐκαστὸν φλωρία! Ἐκραῖεν ὁ Ἀδριανὸς, ἐνῷ ἤρχισε νὰ πίνῃ θάλασσαν.

Ἡ λέμβος τοῦ ἀλιέως ἦτο ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Πάραυτα ἔκοψε τὸ πρυμνήσιον, καὶ βοιθούμενος ὑπὸ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

ΤΗΣ

ΕΛΛΑΔΟΣ.

—ο—

δύο βωμακλήων συντρόφων, οἵτινες ἐφθασαν εἰς τὴν ἀκτὴν, ἐπορεύθη πρὸς τὸν ταλαιπώρον Ἀδριανόν.

Οἱ τρεῖς ἀτρόμητοι οὗτοι ἄνδρες ἦσαν συγχρόνως καὶ ναῦται ἐμπειροτάτοι. Ἐπλησίασαν εἰς τὸν ζωγράφον, καθ' ἣν στιγμὴν ἐγένετο ἄφαντος. Μόνῃ ἡ χεὶρ του ἐξεῖχε τοῦ ὕδατος εἰσέτι, κρατοῦσα πάντοτε τὴν πολυτίμον εἰκόνα. Τὸν ἤρπασαν ἀπὸ τὸν βραχίονα καὶ τὸν ἐφίρουν εἰς τὴν παραλίαν, ὅπου ἀγωνιῶντες περιέμενον ὁ Κ. Βάν δὲρ Βέν καὶ ἡ Βιλλεμίνια.

Βλέπετε λοιπὸν ὅτι οἱ ἀλιεὺς τοῦ Σχεβένιγγεν δὲν ἠλλαξαν ἀπὸ τῆς ἀποχῆς τοῦ Βάν δὲ Βέλδε, καὶ ὅτι ἡ πλεονεξία των εἶναι πάντοτε ἡ ἰδίᾳ εἰπε τελευτώσας τὴν διήγησίν του ὁ Καρῶν.

— Ἄν μὲ ἐκπληττῇ τόσον τοῦτο, ἀπάντησα, ὅσον ἡ φιλαργυρία τοῦ ζωγράφου, ἔνεκα τῆς ὁποίας ὡς εἶπας, προετίμησε μάλλον νὰ ἀποθάνῃ ἢ νὰ δώσῃ ἑκατὸν φλωρία. Καὶ ὅμως εἶσαι πραιοκισμένος μὲ ἀγχίνοιαν, φίλε Καρῶν, καὶ ἔπρεπε νὰ ἐνοήσῃς ὅτι τεχνίτης ευρισκόμενος εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀδριανῶ, τεχνίτης βλέπων τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ ἀβυσσὸς θὰ κατέτινεν ὅχι μόνον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔργον του τοῦ ὁποίου ἐγνώριζε τὴν ἀξίαν, τὸ ἔργον του, τὸ ὅποιον θὰ συνέτεινεν εἰς τὴν φήμην, εἰς τοὺς θριάμβους, εἰς τὴν δόξαν καὶ εἰς τὴν εὐτυχίαν του συγχρόνως, ἔπρεπε λέγειν, νὰ ἐνοήσῃ, ὅτι ὁ τεχνίτης οὗτος καὶ ἂν ἦτο φιλάργυρος ὡς ὁ Βεζνταβελόνης αὐτός, δὲν θὰ ἐδίδοι μὲν χρήματα διὰ νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν ζωὴν του, θὰ ἐβουλάσεν ὅμως πᾶν ὅ,τι εἶχε διὰ νὰ σώσῃ τὴν εἰκόνα του. Ἡ ἱστορία του εἶναι μῦθος, ἡ δὲ Βιλλεμίνια καὶ ὁ Κ. Βάν δὲρ Βέν, εἶναι πρόσωπα τῆς ἐπινοίας σου.

— Ἡ διήγησίς μου, ἀπάντησεν ὁ Καρῶν, εἶναι παραδόσις γενικῶς παραδεδεγμένη ἐνταῦθα. Προσθέτω δὲ ὅτι ὁ Κ. Βάν δὲρ Βέν, κατάρθρωσε τέλος νὰ πληρώσῃ τὸ κενὸν τὸ ὅποιον ἀφῆκεν εἰς τὴν στοάν του μεταξὺ τοῦ Ρουθηνσίου καὶ τοῦ Suidjers, θέσας τὸν πίνακα τοῦ Ἀδριανῶ. Ἐπὶ δέκα δὲ καὶ πέντε ἔτη ἐχάρη βλέπων τὸν φθόνον τοῦ γείτονός του, μὴ θελήσαντος νὰ τῷ πωλήσῃ τὴν εἰκόνα τοῦ Αἰγγελεβαχ, καθὼς καὶ τὰς ἐπιτυχίας τοῦ Βάν δὲρ Βέλδε, ὅστις ἔγινε γαμβρὸς του, καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς Βιλλεμίνης. Μετὰ τὸν θάνατόν του καὶ τὸν τοῦ Ἀδριανῶ, αἱ εἰκόνες τῆς στοᾶς, αἵτινες εἶχον ἀγορασθῇ, δι' ὑπερμέτρων ποσοτήτων, ἐπωλήθησαν, καὶ ἡλλαῖον πολλοὺς κυρίους. Αἱ πλειότεραι ὅμως ἔμειναν εἰς Ὀλλανδίαν, καὶ ἐσχημάτισαν τὸν πυρῆνα τοῦ σημεῖνου μουσειῶ τῆς Ἀγῆς· εἰς τὸ ὅποιον εὐρίσκειται ἡδὴ ἡ θεὰ τῆς παραλίας τοῦ Σχεβένιγγεν, ἡ ζωγραφηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βάν δὲ Βέλδε.

Π. Σ. Τ.

Ὁ Θεατὴς τῆς Ἀγατολῆς, σύγγραμμα περιοδικὸν ἐκδιδόμενον γαλλιστί ἐν Ἀθήναις, ἐξέδοτο δύο ἄρθρα πραγματευόμενα, τὸ μὲν περὶ τῶν προόδων τοῦ ἐμπορίου ναυτικοῦ τῆς Ἑλλάδος πρὸ τοῦ 1821 ἔτους μέχρι τῆς σήμερον, τὸ δὲ περὶ τῶν πρὸ τοῦ 1833 παραδόσεων αἰτινῶν ἐκυβέρνησιν αὐτῶν, καὶ περὶ τῆς μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην νομοθεσίας του.

Τῶν ἄρθρων τούτων ἴσως ἄλλοτε κοινοποιήσωμεν διὰ τῆς Παρθύρας μετάφρασιν. Ἐν τοσούτῳ δημοσιεύομεν σήμερον τὸν κανονισμὸν τὸν ὅποιον ἀναφέρει ὁ Θεατὴς τῆς Ἀγατολῆς ὡς ἰσχύοντα ἐν Ἰδρᾷ μέχρι τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Ἐκτυποῦμεν δὲ αὐτόν ἀπαράλλακτον ἐκ τοῦ πρωτοτύπου χειρογράφου τὸ ὅποιον σώζεται παρὰ τῷ ἡμετέρῳ Κ. Γεωργίῳ Τομπάζῃ, υἱῷ τοῦ ἀοιδίμου πρωταθλητοῦ τῆς ἑλληνικῆς ἐπικρατείας Ἰακώβου Τομπάζῃ. Ἀνάγκη νὰ φροντίσωμεν περὶ τῆς διασώσεως τῶν τοιούτων ἐγγραφοῦν, ὡς μνημείων ἱστορικῶν τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐγένοντο.

Σημειωτέον ὅτι ὁ κανονισμὸς οὗτος εἶναι συνταγμένος ἑλληνιστί τε καὶ ἰταλιστί. Ὁ τίτλος καθὼς καὶ τὸ τέλος αὐτοῦ εἶναι μόνον γεγραμμένα εἰς τὴν ἰταλικὴν, ὅπως δημοσιεύονται ἐνταῦθα.

Leggi stabilite dalli nostri antenati riguardo il nostro commercio marittimo, l' unica rissorsa di tutti gli abitanti di questa isola e città d' Idra. Anno 1818.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Οἱ καπιτάνιοι τῶν καραβίων εἶναι εἰς χρέος ὅτε εἰς Ἰδρᾷ εὐρίσκονται, νὰ ἐγνωρίσωσιν εἰς κάθε κίνημα αὐτῶν καὶ καραβίου καὶ καρίου αὐτοῦ τὸν παρτήνελλον, διρετόρον, καὶ ἐτούτος θέλει ἀκολουθήσῃ μετὰ τῶν λοιπῶν συμμετόχων αὐτοῦ κατὰ τὸ συμφωνητικὸν γράμμα ὅπου ἔχουσιν.

Β'.

Ἐάν κανένα καράβι τύχῃ εἰς τὸν δρόμον ὁποῦ κάμει καὶ ζημιωθῇ, δηλαδὴ ἡ κατέρτι τζακίση ἀπὸ φορτοῦναν, ἢ τὰ παντὶ αὐτοῦ χαλάσῃ, ἢ καὶ ἄλλην τινὰ ζημίαν τοῦ καραβίου ὑποφέρει, εἰς ὅποιον πιάτῃ καὶ τόπον φθάσῃ δύναται νὰ κάμῃ τὴν ἀναγκαίαν διόρθωσιν, ἀσκηκόνοντας ἄσπρα ἀπὸ τὸν βακομαντατόριον ὅσα αὐτῷ χρειασθῶσι, καὶ νὰ ἔχῃ καὶ τοὺς λογαριασμοὺς καθαρούς καὶ ὑπογεγραμμένους ἀπ' αὐτόν.

Γ'.

Ἐάν ἀνασκευάσῃ ποτὲ ἤθελεν ὁ καπιτάνος τὸ καράβι του (δηλαδὴ ἐσφυλιάσῃ) τόσον εἰς Ἰδρᾷ, ὅσον καὶ εἰς ἄλλον τινὰ τόπον, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ἀδειαν

ἀπὸ τοῦς παρτζινεβέλλους του, χωρὶς δὲ τῆς ἀδείας αὐτῶν ἂν τὴν κήμη θέλει εἶναι εἰς βάρος τοῦ καπιτάνου, καὶ θέλει πληρώσῃ ὅλην τὴν ζημίαν μὲ τὰ καλὰ αὐτοῦ κινητὰ καὶ ἀκίνητα, παρόντα καὶ μέλλοντα.

Δ'.

Τυχὸν δὲ καὶ καπιτάνος τινὸς ἤθελεν ἀνασκευάσῃ, ὡς εἴρηται τὸ καράβι του εἰς ἄλλον τινὰ τόπον (δηλαδὴ ξεφυλιάσῃ) τότε εἶναι εἰς χρέος νὰ στειλῇ εἰς Ἰδραν τὴν σεργιαγὴν (τὰ καπιτάνια δηλαδὴ) μὲ καράβι Ἰδραϊτικὸν ἢ Σπετζιώτικον, οἱ καπιτάνιοι τῶν ὁποίων νὰ ᾖναι τίμιμοι καὶ ἐγνωρισμένοι, καὶ νὰ συντροφίσῃ αὐτὰ τὰ ἄσπρα μὲ δύο αὐτοῦ ἀνθρώπους πιστούς.

Ε'.

Ὁμοίως θέλει προσφθερῇ καὶ ἔν τινος καπιτάνος, ὁποῦ πωλήσῃ ἤθελε τὸ καράβι του ἤθελεν ἀποφασίσῃ νὰ κήμῃ καινούριον καράβι, νὰ στειλῇ τὰ καπιτάνια καὶ διάφορα μὲ καράβι Ἰδραϊτικὸν ἢ Σπετζιώτικον, τίμιμοι οἱ ἄνθρωποι καὶ μὲ δύο αὐτοῦ ἀνθρώπους.

ΣΤ'.

Ἐάν κανένας καπιτάνος ἀλλάξῃ τὸ καράβι του, ἢ ἄλλο ἀγοράσῃ, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ἀδειαν ἐγγράφον ἀπὸ τοῦς παρτζινεβέλλους του, ἀλλέως θέλει ᾖναι εἰς βάρος του, καὶ θέλει ᾖναι ὑποκείμενος νὰ πληρώσῃ αὐτὸ, καὶ ἔσθῃ ἄλλαν ζημίαν μὲ ὅλα αὐτοῦ τὰ καλὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα.

Ζ'.

Κανένας καπιτάνος δὲν ἔμπορεῖ νὰ δώσῃ εἰς ἄλλο καράβι, οὔτε ἀπὸ τὴν λεγομένην σεργιαγὴ, οὔτε ἀπὸ τὰ διάφορα αὐτῆς, χωρὶς τῆς ἐγγράφου ἀδείας τῶν παρτζινεβέλλων του.

Η'.

Ἐάν κανένας καράβι ἐναυλωθῇ διὰ τὴν Ἀμερικάν, δὲν ἔμπορεῖ νὰ κρατήσῃ εἰς τὸ καράβι του ἀπὸ τὴν σεργιαγὴ περισσότερον ἀπὸ τὸ ἓν τρίτον, τὰ δὲ δύο τρίτα καὶ τὸ διάφορον αὐτῆς θέλει ἐξαποστειλῇ εἰς Ἰδραν μὲ καράβι ὡς εἴρηται Ἰδραϊτικὸν ἢ Σπετζιώτικον, οἱ καπιτάνιοι τῶν ὁποίων νὰ ᾖναι τίμιμοι καὶ ἐγνωρισμένοι, καὶ ἂν δὲν οἰκονομήσῃ τοιοῦτος λογὴς τὴν σεργιαγὴ καὶ τὰ διάφορα νὰ μὴν ἔμπορῃ νὰ κήμῃ τοιοῦτον ναύλον.

Θ'.

Ἐάν καπιτάνος τινὸς ὅπου εἴρεθῃ ἤθελε κήμῃ ναύλον, καὶ δι' αὐτὸν τὸν ναύλον χρειασθῇ νὰ δώσῃ σεργιαγὴ, εἶναι εἰς χρέος νὰ βάλῃ πρῶτον τὸ πρᾶγμα εἰς χεῖρας του, καὶ ὕστερον νὰ δώσῃ τὰ μετρητὰ, καὶ πρέπει νὰ ἀνοίξῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα νὰ τὸ βελτιώσῃ καλὰ, νὰ ᾖναι καλῆς ποιότητος, καὶ νὰ ἀρχίσῃ διπλὰ τὰ ἄσπρα ὅπου ἔδωκε, κάνοντας τὰ ἀναγκαῖα τακτικὰ γράμματα, καὶ ἂν ὁ καπιτάνος δὲν ἐγνωρίζῃ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο, θέλει τὴν δεῖξῃ δύο πραγματευτῶν τίμιων, διὰ νὰ τὴν τιμήσωσι, καὶ τότε νὰ γίνεταί ὁ ναύλος, εἰ δὲ καὶ ὁ καπιτάνος δὲν μετρησθῇ τοιοῦτος λογὴς, ὅτι ζημία ἐπανεσθῇ θέλει ᾖναι εἰς βάρος του.

Ι'.

Κάθε καπιτάνος εἶναι εἰς χρέος νὰ κρατῇ καθαρούς

λογαριασμούς τῶσαν τῆς ἀγορᾶς τοῦ καρίκου, ὅσον καὶ πωλήσεως αὐτοῦ.

ΙΑ'.

Κάθε καπιτάνος εἶναι εἰς χρέος εὐθὺς ὁποῦ ἀποφροτίσῃ εἰς κάθε τόπον νὰ προσκελῇ πέντε συντροφοναῦτας τοῦ καραβίου, παρὸντες τῶν ὁποίων νὰ κήμῃ τὸν λογαριασμὸν πατριῶν, λέγων αὐτοῖς καθὼς καὶ τῆς λοιπῆς συντροφίας πόσον ἐκίστισε τὸ ναυλὸν σιτάρι, ἢ καὶ ἄλλο πρᾶγμα ἂν τύχῃ καὶ φροτίσωσιν ὁμοίως θέλει φερθῇ καὶ ὅταν πωλήσωσιν.

ΙΒ'.

Ἐάν κανένας καπιτάνος πωλῶν τὸ καρίκον του εἰς τὴν Ἰβηρίαν καὶ πιάσῃ τὰ καπιτάνια, καὶ τὰ διάφορα δὲν εἶναι σωστά, εἶναι εἰς χρέος νὰ ἔλθῃ εἰς Ἰδραν διὰ νὰ θεωρηθῇ ἢ ὑπόθεσις του ἀπὸ τοῦς κατὰ καρίκον κριτῆς.

ΙΓ'.

Ἐάν καπιτάνος τινὸς ἐπιστρέφόμενος μὲ τὸ καράβι του ἀπὸ τὴν Ἰβηρίαν καὶ δὲν πιάσῃ εἰς τὴν πατρίδα, δύναται εἰς τὴν Ἰβηρίαν ὁποῦ ὑπάγῃ διὰ τὸν καριαντῆρον ἂν εὗρῃ καράβι Ἰδραϊτικὸν ἢ Σπετζιώτικον, ἄνθρωποι τίμιμοι, καὶ εἶναι διὰ Ἰδραν, νὰ στειλῇ μὲ αὐτὰ τὰ διάφορα ἢ καὶ μέρος ἀπὸ τῆς σεργιαγῆς ἂν αὐτὸ φαίνεται περισσόν.

ΙΔ'.

Κανένας καπιτάνος δὲν δύναται χωρὶς τῆς ἐγγράφου ἀδείας τῶν παρτζινεβέλλων του οὔτε τὸ καράβι νὰ ἀνασκευάσῃ, οὔτε νὰ τὸ ἀλλάξῃ, οὔτε καινούριον νὰ κατασκευάσῃ.

ΙΕ'.

Τυχὸν καὶ καράβι τινὸς πωλὸν εἰς Ἰβηρίαν, ἐμπλεχθῇ ἤθελεν τὰ καπιτάνια καὶ βλασιδία εἰς τὸν πραγματευτὴν, καὶ διὰ νὰ μὴ χρονοτριβῇ ἐκεῖ, ἐναυλωθῇ εἰς δευτέρον ταξίδιον, ἢ κρεδιατάρουσι τὸν καπιτάνον καὶ φροτίσῃ διὰ λογαριασμὸν πάλιν τῆς συντροφίας ὅτε τελειώσωσι τὸ δευτέρον ταξίδιον αὐτό, καὶ νὰ καπιτάνια ἄλληλῃ δὲν εἶναι συναγμένα, δὲν ἔμπορεῖν οὔτε τὸν ναύλον νὰ μαϊράσωσιν, οὔτε τὸ καράβι τὸ ὁποῖον ἀπάλαιναν εἰς τὸ δευτέρον ταξίδιον, ἀλλ' εἶναι εἰς χρέος νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα διὰ νὰ διακριθῇ ἢ τοιαύτη ὑπόθεσις ὑπὸ τῶν κατὰ καρίκον κριτῶν.

ΙΣ'.

Ἐάν εἰς τὴν πιάτξαν ὁποῦ πωλήσωσι τὰ καρίκα τινος οἱ καπιτάνιοι ἀναφανῇ κέρδος τι ἐκ τῆς μονέδας, ἢ ζημία, τοῦ τοιοῦτου νὰ μὴν οἰκονομῶνται οὔτε ὁ καπιτάνος οὔτε οἱ παρτζινεβέλλοι αὐτοῦ, ἀλλὰ θέλει ἐμβάλλωσιν αὐτὸ εἰς τὸ καρίκον, ὁποῦ μέλλει νὰ κήμωσι (δηλαδὴ) εἰς τὴν μεγάλην μέσων, εἶναι δὲ ὁ καπιτάνος ἐλευθερος νὰ λαμβάνῃ ὁποῖον μανέδα ἐνεκρίναι εὐλογοφανῇ.

ΙΖ'.

Ἐάν ἀναφανῇ εἰς τὴν πιάτξαν ὁποῦ πωλήσωσι τὰ καρίκα τινος οἱ καπιτάνιοι ζημία, καὶ θελήσῃ ὁ καπιτάνος νὰ κήμῃ τὰ φόνδα εἰς μονέδα ὁποῦ δύναται νὰ ἐλπίσῃ κέρδος ἕως τὸν καριαντῆρον, εἶναι ἐλευθερος νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, καὶ ἂν πληρουμένη ἡ ζημία περισσεύσῃ κέρδος, τὸ τοιοῦτον εἶναι εἰς χρέος νὰ

ἐμβάλλωσιν εἰς τὸ καρίκον ὅπου μέλλει νὰ κήμωσι, δηλαδὴ εἰς τὴν μεγάλην μέσων.

ΙΗ'.

Οἱ καπιτάνιοι εἶναι εἰς χρέος νὰ προσφέρωνται μὲ τοῖς συντροφοναῦτας τῶν μὲ φιλιανθρωπίαν, διὰ νὰ ἀκολουθῇ μεταξὺ αὐτῶν ἡ καλὴ ἁρμονία.

ΙΘ'.

Οἱ καπιτάνιοι ὀφείλωσιν ἂν ποτε προσκελῶσιν εἰς συντροφοναῦται τῶν βετι ἡδικήσαν ὑπ' αὐτῶν, νὰ παραστήσωσι τοῦς λογαριασμούς τακτικούς καὶ ἐνοπογράφους ἐκ τῶν βασιμικανταρίων εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν κριτῶν τῆς πατρίδος, τῶσαν τῆς ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως, καθὼς καὶ τῶν πραγματειῶν τῶν ἀπὸ Ἰβηρίας ἀγορῶν.

Κ'.

Κανένας καπιτάνος δὲν δύναται νὰ ἐμβαλεῖ εἰς τὸ καράβι του συντροφοναῦτας ἄλλου καραβίου πατριωτικοῦ, καὶ ἔν τινος φανῇ περαιοδότης εἰς τοῦτο θίλει ᾖναι ὑποκείμενος νὰ ἐκπληρώσῃ πᾶσαν ζημίαν καὶ ἐξοδὸν τὴν ὁποῖαν δύνανται νὰ κήμῃ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐδιδάσθῃ νὰ βάλῃ εἰς τόπον τῶν φυγάδων ἄλλους συντροφοναῦτας.

Παραγγέλια πρὸς τοὺς καπιτάνους διὰ τὴν συντήρησιν τῆς κουραντίνας εἰς Ἰδραν.

ΚΑ'.

Ὅλοι οἱ καπιτάνιοι καὶ καραβοκύριοι μικρῶν τε καὶ μεγάλων πλοίων, τοπικοὶ τε καὶ ξένοι, εἶναι εἰς χρέος νὰ δώσωσιν ἀψευδῇ ὁμολογίαν πρὸς τὸν κατὰ καρίκον ἐπιστάτην τῆς ὑγείας, δηλαδὴ πόσον διὰ τὸν τόπον ἀπὸ τῶν ὁποίων παρέχονται, ὅσον καὶ διὰ τὰ εἶδη τὰ ὁποῖα ἔχουσι μέσα εἰς τὰ πλοῖά των.

ΚΒ'.

Οἱ ῥηθέντες καπιτάνιοι μικρῶν τε καὶ μεγάλων πλοίων εἶναι εἰς χρέος εὐθὺς ὁποῦ φθάσωσιν εἰς τοὺς λιμένες τῆς πατρίδος νὰ λαμβάνωσιν ἀμέσως τὸν βαρδιάνον τῆς ὑγείας, παρὸντες τοῦ ὁποῖου οἱ καπιτάνιοι εἶναι εἰς χρέος νὰ ἐκθίσωσιν ὅλα τὰ εἶδη τὰ ὁποῖα ἔχουσι τῶσαν οἱ συντροφοναῦται, ὅσον καὶ ὁ καπιτάνος καὶ πᾶς ἄλλος. Μετὰ τοῦτο ὁ καπιτάνος θέλει διορίσῃ μιαν βίζιταν γενεράλε εἰς ὅλα τὰ σιντοῖνικα τῶν ναυτῶν, καὶ εἰς τὰ κατάκρυφα μέρη τοῦ καραβίου, ὁποῖα δὲ εἶδη ὑποκείμενα εἰς τὴν κουραντίαν εὐρεθῶσιν, ὁ καπιτάνος θέλει κήμῃ νὰ τὰ ὑπάχωσιν, ἢ εἰς τὸ λαζαρέτον τοῦ λιμένος, ἢ εἰς ἐκεῖνο τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, διὰ νὰ ἐκπληρώσωσιν ἐκεῖ τὴν διορισμένην κουραντίαν.

ΚΓ'.

Οἱ ῥηθέντες καπιτάνιοι πρέπει νὰ προσέχωσιν ἀκριβῶς εἰς τὸ νὰ μὴ ἀρήσωσι νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸ καράβι καμία βάρκα χωρὶς τῆς ἀδείας τοῦ καπιτάνου, καὶ χωρὶς τὸν βαρδιάνον τοιοιτοτρόπως δὲν θέλει δυνάμει νὰ δεχθῇ βάρκαν τινὰ, τῶσαν ἐκ τῶν

ΚΔ'.

Ὅποιοιδήποτε εἶδος τὸ ὁποῖον εἶναι ἐλευθερον ἀπὸ τὴν κουραντίαν, ὡς ἂν σιτάρι καὶ ἄλλας παρομοίας θροφᾶς πόσον καπιτάνου ὅσον καὶ μαρινάρων, εἶναι εἰς χρέος νὰ διασπαράσσωνται εἰς τὴν σάλαν τῆς καγγελλαρίας, συντροφειμένα μὲ τὸν βαρδιάνον τοῦ καραβίου, καὶ νὰ ἐπιθεωρηθῶσιν ὑπὸ τῶν βαρδιάνων τοῦ πρατίου.

ΚΕ'.

Διὰ νὰ φυλάττεται ἐπ' ἀκριβῆς δὲ ἡ τοιαύτη κουραντίνα οἱ καπιτάνιοι παραγγέλλονται ἀπὸ τὴν βουλήν των κριτῶν νὰ διορίσωσι τὰς ἀναγκαίας φυλάκας τῆς νυκτὸς εἰς τὸ καράβι, μὴ συγχωροῦντες ἐπὶ οὐδεμιᾷ προφάσει καὶ αἰτίᾳ νὰ ἀναχωρήσῃ βάρκα τις καὶ ἄνθρωποι ἐκ τοῦ καραβίου, οὔτε ἄνθρωπος καὶ βάρκα νὰ πλησιάσῃ.

Περὶ συντροφοναυτῶν.

ΚΣ'.

Μισθόντες τὰ καράβια διὰ τὴν καριαντῆρον, δὲν δύναται οἱ συντροφοναῦται των διὰ κανένα δικαιολόγημα νὰ μείνωσιν ἀπὸ τὰ καράβια, ἀλλὰ νὰ ἀκολουθήσωσιν ἕως νὰ τελειώσῃ τὸ αὐτὸ ταξίδιον.

ΚΖ'.

Ἐάν τινὲς τῶν συντροφοναυτῶν λαμβάνοντες κατὰ τὴν συνθήκην τῆς πιάτξας μας ἀπὸ τὸν καπιτάνον ἄσπρα δανεικὰ, τζουρμαριζόμενοι, μετὰ ταῦτα δὲ τζουρμαριστῶσι μὲ ἄλλον καπιτάνον, οἱ τοιοῦτοι εἶναι εἰς χρέος νὰ ἐπιστρέψωσιν ἀμέσως τὰ ὅσα ἔλαβον ἀπὸ τὸν πρῶτον, καὶ αὐτὸ οὕτως.

ΚΗ'.

Ἐάν δὲ πάλιν τινὲς ἐξ αὐτῶν φύγωσι πόσον εἰς τὸν καριαντῆρον, ὅσον καὶ εἰς πιάτξαν τινὰ τῆς Ἰβηρίας ὁποῦ πωλήσωσιν, εἶναι εἰς χρέος νὰ ἐπιστρέψωσι τῷ καπιτάνῳ τὰ ὅσα χρεωστούσι, καὶ τότε νὰ μείνωσιν ἀπὸ τὸ καράβι, καὶ ἐμμένοντες δὲν θέλει δυνάμει οὐδὲν καράβι πατριωτικὸν νὰ δεχθῇ αὐτοὺς ἐπὶ οὐδεμιᾷ προφάσει καὶ αἰτίᾳ.

ΚΘ'.

Ἐάν τινὲς ἀναφανῶσιν ἐναντίον εἰς τὴν ὁρθὴν γνώμην τοῦ καπιτάνου, ἢ ὁποῖα θέλει ᾖναι πρὸς κοινὸν ὄφελος, ἢ σίγγυτίν τινα κήμωσιν εἰς τὴν συντροφίαν τοῦ καραβίου, ἢ φύγωσιν, ἢ ἀταξίαν τῶν κήμωσι μέσα εἰς τὸ καράβι, οἱ τοιοῦτοι, ἂν ποτὶ ἀναφανῶσιν ἐν τῇ πατρίδι, θέλει παιδευσθῶσιν αὐστηρῶς ὑπὸ τῆς βουλῆς.

Περὶ καμβίων θαλασσίων.

Ὅσα καράβια φροτίσωσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔξω εἰς ὅλην τὴν βορείαν, Ἀνατολὴν, Συρίαν, Αἴγυπτον καὶ τὸ ἀρχιπέλαγος ὅλον, νὰ πληροῦνται τὰ διάφορα καὶ τὰ μεροῖκα ὡς κατωθεῖ.

Μερικὸν Τάγμα.	Διάρρονον.	
Διὰ Μάλταν καὶ Σικελίαν ὅλην	30.	17. τοὺς ἑκατόν.
διὰ Νεάπολιν καὶ Τούνη.	35.	20. »
διὰ Τριέστιν.	35.	20. »
διὰ Λιβόρνου καὶ Γένοβαν.	40.	22. »
διὰ Νιτς, Τολόνε καὶ Μαρσιλλίαν.	44.	24. »
διὰ Μάδνε, Μαγύρκα.	47.	25. »
διὰ Βαρκελώναν καὶ Ταραγώναν.	47.	25. »
διὰ Βαλέντζαν, Δέναν καὶ Καρθαγίνον.	47.	25. »
διὰ Ἀλμυρίαν καὶ Μάλαγα.	52.	27. »
διὰ Γκιουλέραν καὶ Ἀργαζήλλαν.	52.	27. »
διὰ Κάδιξ.	58.	30. »
διὰ Λισβώνα.	70.	35. »

Ὅταν δὲν δυνήθωσι νὰ λάβωσιν ὡς ἀνωθεν τὸ μερικὸν καὶ τὸ διάφορον, εἶναι εἰς χρέος τότε νὰ ἀναφέρωσι τοὺς λογαριασμούς τῆς πωλήσεως εἰς τοὺς κατὰ καιρὸν κριτὰς τῆς πατρίδος, διὰ νὰ διακριθῇ ὑπ' αὐτῶν καὶ τὸ μερικὸν καὶ τὸ διάφορον.

Ὅσα καρύδια φορτώσονται εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν.

Μερικὸν Τάγμα.	Διάρρονον.	
Διὰ Κωνσταντινούπολιν ἕαν πωλήσωσι.	..	12 ἢ τοὺς ἑκατόν.
διὰ Ἀρχιπέλαγος ἕως Τζερίγον.	25.	15. »
διὰ τὰς Ἰονικὰς νήσους.	30.	17. »
διὰ Μάλταν καὶ Σικελίαν.	40.	22. »
διὰ Τριέστι καὶ Βενετίαν.	44.	23. »
διὰ Νεάπολιν καὶ Τούνη.	44.	23. »
διὰ Γένοβαν καὶ Λιβόρνου.	50.	27. »
διὰ Νιτς, Τολόνε καὶ Μαρσιλλίαν.	54.	29. »
διὰ Μαγύρκα καὶ Μάδνε.	57.	30. »
διὰ Βαρκελώναν καὶ Ταραγώναν.	57.	30. »
διὰ Βαλέντζαν, Δέναν καὶ Καρθαγίνον.	57.	30. »
διὰ Ἀλμυρίαν καὶ Μάλαγα.	62.	32. »
διὰ Γκιουλέραν καὶ Ἀργαζήλλαν.	62.	32. »
διὰ Κάδιξ.	68.	33. »
διὰ Λισβώνα.	80.	40. »

Ὅταν δὲν δυνήθωσι νὰ λάβωσι τὸ μερικὸν καὶ τὸ διάφορον ὡς ἀνω, εἶναι εἰς χρέος νὰ ἀναφέρωσι τοὺς λογαριασμούς τῆς πωλήσεως τοῦ φορτίου τῶν εἰς τοὺς κατὰ καιρὸν κριτὰς τῆς πατρίδος διὰ νὰ διακριθῇ ὑπ' αὐτῶν καὶ τὸ μερικὸν, καὶ τὸ διάφορον.

Περὶ κοινῶς δατζίου.

Τὸ λεγόμενον δατζιον ἐδιορίσθη νὰ δίδεται τρία τοὺς ἑκατόν.

Essendo il contenuto di questo libretto giu-
sto diretto ad ogni nazione, cosichè preghia-
mo tutti li Signori Capi de' Tribunali e Magi-
strati di diffendere tanto le giuste istanze dello
capitano, quanto quelle delli Marinari. In fede.
Dato da questa Communita della città d'Idra,
firmato dal signor Governatore, e dalli Sindaci
eletti, coll' apposizione del sugello publico.

Primo Maggio, Mille ottocento dieci otto, Sij
Vecchio.

» Ἰωάννης κουτουλουμάς σήντηχος.
» Ἰωάννης γκίκα σύντηχος.
» μανόλης νικολαῦ ἐλευθέρι σύντηχος.

(Τ. Σ.) II Governatore
(τῆς Κοινότητος.) (Τ. Σ.) Nicola Cocovilla (*)

Georgio Trippa
Cancell. Pub.

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἐκρίθη καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὁ ἐν τῷ πολυ-
τεχνικῷ σχολεῖῳ διαγωνισμὸς, καὶ ἀπεπερατώθη ἡ
ἐκτίσις ἐν αὐτῷ γινομένη βιομηχανικῇ ἐκθεσί. Πολ-
λάκις ἡ *Παυλὶνα* ἐμίλησε περὶ τοῦ καταστήμα-
τος τούτου. Ἄλλως τε δὲ εἶναι καὶ ἡ σπουδαίτης
τῆς βιομηχανίας εἰς τὰ ἔθνη τοσοῦτον αὐταπόδεικτος,
καὶ τοσοῦτον ἀναντιρρήτος ἡ ἐκ τῶν βιομηχανικῶν
σχολείων καὶ ἐκθέσεων προερχομένη εἰς αὐτὴν ὡ-
φέλεια, ὥστε νομιζόμεν ἐντελὲς περιττὴν τὴν ἐπα-
νάληψιν τῶν τοιοῦτων πεπατημένων θεωριῶν, καὶ
ὅτι μᾶλλον κεχρησμένως θέλομεν εἰπεῖ τοῖς ἀνα-
γνώσταις, ἂν ἀντὶ τῶν τοιοῦτων γενικοτήτων, καὶ
ἀντὶ πανηγυρικῶν περιγραφῶν, ἐκθέσωμεν αὐτοῖς
ἀπλῶς τὰ πράγματα καὶ τὰ ἀποτελέσματα, λα-
λοῦντα αὐτὰ ἡμῶν εὐγλωττότερον, καὶ δυνάμενα νὰ
μορφώσωσι τὴν κρίσιν ἐκάστου. Αὐτοῦμεθα δὲ μὴ
λαβόντες εἰσέτι τὸν ἐκφωνηθέντα λόγον κατὰ τὴν
ἡμέραν τῆς τελετῆς ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ πολυ-
τεχνείου Κ. Καφαντζίου, διὰ νὰ πορισθῶμεν ἐξ
αὐτοῦ καὶ ἄλλα εἰδήσεις.

Τὰ ἐν τῷ πολυτεχνικῷ κατὰ τὸ πρόγραμμα διδ-
σόμενα μαθήματα, εἰσι τὰ ἀκόλουθα·

Μαθήματα τεχνικά.

Στοιχ. Γραφικῇ.
Κοσμηματογραφία.
Καλλιγραφία.
Ξυλογραφία.
Βλαιογραφία.
Γυλογραφία.
Πλαστικῇ.

(*) Τὸ ὄνομα τοῦ δικαιοῦ ἐστὶ γεγραμμένον τῇ χειρὶ
τοῦ Καγγελάρου, ὅπου ἐκείνος ἔστι ἀρχηγός.

Μαθηματικά.
Γραμματικῇ.
Ἱστορία (Μυθολογ.).
Περιγραφικὴ Γεωμετρία.
Χημεία.
Διπλογραφία.
Μουσικῇ.

Οἱ δὲ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο φοιτήσαντες μαθηταὶ
εἰσι 512 τὸν ἀριθμὸν, διαστελλόμενοι ὡς ἑπεται·

7 Λιθοῖδοι.
5 Χρυσόχοι.
25 Ξυλουργοί.
4 Ράπτται.
1 Λιθογράφος.
9 Τυπογράφοι.
5 Ἐπιπλοποιοί.
2 Μεταξουργοί.
2 Κονιαταί.
3 Ἐμποροί.
2 Ὑποδηματοποιοί.
2 Χαλκοποιοί.
8 Τορνευταί.
4 Χρωματοποιοί.
3 Ἐκκλησιαστ. ζωγράφοι.
2 Γλύπται.
18 Φοιτῆται Πανεπιστημίου
Μαθηταὶ Γυμνασίων.
» Ἑλλήν. σχολείων.
» Ἑλληλοδιδακτικῶν.
» Ἰδιωτικῶν.
406 Ὑπάρχοντες ὑπουργεῖον ἐσωτερικῶν.
» Ἀστυνομίας.
» Ἐμπορικῶν καταστημάτων.

514

Τὰ δὲ εἰς διαγωνισμὸν προταθέντα ἀντικείμενα
ἦσαν ταῦτα,

Γυμνογραφία.

Τάξις Βλαιογραφίας. (Θέμα) Εὐαγγελιστῆς κατ'ιδέαν.

Ἀγαλματογραφία.

Τάξις Β'. ἀνωτέρα. Βερμῆς Διάκτωρ ἐκ τοῦ Βουρβο-
νικῶς Μουσείου.

» Α'. κατωτέρα. Ἀθηνᾶς κεφαλὴ θυμῶς.

Στοιχ. Γραφικῇ.

Τάξις Α'. Ἀφροδίτη τῶν Μεδίκων, ἐκ χαλκογραφίας
τοῦ Μόργεν.

Κοσμηματογραφία.

Τάξις Β'. ἀνωτέρα. Ὑπέρθρον τοῦ τῆς πολιადος
Ἀθηνᾶς ναοῦ, μετὰ παραστά-
δος ἐκ γύψου.

Τάξις Α'. κατωτέρα. Κόσμημα ἀρχαῖον.

Πλαστικῇ.

Τάξις Β'. ἀνωτέρα. Ἡ θεοσία τοῦ Ἀδραμ κατὰ τὴν
ἀγίαν Γραφήν ἐν ἀναγλύφῳ.

Τάξις Α', κατωτέρα. Ἀθηνᾶς ἄγαλμα κατὰ τὸ ἡμι-
σὺ τοῦ φυσικοῦ μεγέθους ἐκ τῶν
τοῦ Βουρβονικοῦ Μουσείου.

Ξυλογραφία.

Τάξις Γ'. ἀνωτέρα. Βικάν Ἀλέξερτου Δουρέρου ἐκ ξυ-
λογραφίας.

» Β'. Ὁ Ἑλλήν κωνηγὸς ἐκ ξυλογρα-
φίας ἐκ τῶν τῆς Ἀγγλικῆς
ἐκθέσεως.

» Α'. Πελαργός.

Καλλιγραφία.

Τάξις Α'. Καλλιγραφικὸν γύμνασμα.

Ἐκρίθησαν δὲ τὰ ἀνω διαγωνίσματα ὑπὸ ἐπιτρο-
πῆς συγκειμένης ἐξ εἰδημόνων. Μέλη δ' αὐτῆς ἦσαν
οἱ ΚΚ.

Ἡρόδοτος Ρίτσελ (E. Ritschel), ζωγράφος Σάξων.
Βουλαγγέρος (Boulanger), ἀρχιτέκτων Γάλλος.
Β. Τόμσον (Baily Thompson), ζωγράφος
Ἀγγλος.

Δ. Τσόκος ζωγράφος ἐκ Ζακύνθου.

Σ. Σπηλιωτάκης. Τμηματάρχης τοῦ ἐπὶ τῶν ἑσω-
τερικῶν Ὑπουργείου.

Συνίστανται δὲ τὰ βραβεῖα εἰς μηνιαίας συντάξεις,
αἵτινες διευκολύνουσι τοῖς ἀριστεύσασιν τὴν περαι-
τέρω τῆς τέχνης αὐτῶν ἐξάσκησην. Εἰς τὴν ὅλην
δὲ ταύτην ἀμειδίην, προσθιτόντες καὶ ἡμεῖς τὴν ἡθι-
κὴν ἐμψύχωσιν τοῦ δημοσίου ἐπαίνου, καταχωρίζομεν
παρὰ πόδας τὰ ὀνόματα τῶν ἀριστευσάντων ἦσαν
δὲ οὗτοι·

Ἐν μὲν τῇ Γυμνογραφίᾳ κατὰ τὴν τάξιν
τῆς Βλαιογραφίας.

Πρῶτος, Σπ. Κατσογιαννόπουλος ἐκ
Φουρνᾶ τῆς Βυρτανίας ἐ-
λαβε βραβεῖον ἀξίας Δρ. 30 κατὰ μῆνα

Δεύτερος, Γ. Ἀργυρίου ἐκ Ξηροχ.
τῆς Βυθίας » 24 »

Τρίτος, Νικηφόρος Λίτρας
ἐκ Τήνου » 17 »

Τέταρτος, Γεώργιος Γραμμαντάνης
ἐκ Τήνου » 15 »

Ἐν δὲ τῇ Ἀγαλματογραφίᾳ κατὰ μὲν Β'.
ἀνωτέραν τάξιν.

Πρῶτος, Ταξιάρχης Λουκάς ἐξ Ἀρ-
φίσσης Δρ. 16 κατὰ μῆνα

Δεύτερος, Ἰωάννης Σιγάλας ἐκ Θήρας » 12 »

Κατὰ δὲ τὴν Α'. κατωτέραν τάξιν.

Πρῶτος, Δημήτριος Μέγκλης ἐξ
Ἀστρους Δρ. 12 κατὰ μῆνα

Δεύτερος, Παναγ. Κωνσταντίνους
ἐκ Σπάρτης » 10 »

Ἐν δὲ τῇ Στοιχ. Γραφικῇ.

Πρῶτος, Βόαγγ. Γ. Βουαγγελινός
ἐξ Αἰγίνης Δρ. 11 κατὰ μῆνα

2.

Δεύτερος. Ε. Κροντηράς ἐξ Ἀθηνῶν ἀλλ' ἀτυχῶς τοῦ του τὸν στέφανον μέλαινα χθὴ καλύπτει σκέπη, σύμβολον πένθιμον τοῦ προώρου αὐτοῦ θανάτου!

Τρίτος. Δημόκριτος Δαλέζιος ἐκ Σμύρνης

» 10

» 8

Δεύτερος. Γεώργιος Ζίζιλας.

» 10

Ἐν δὲ τῇ Η. Ιαστικῇ κατὰ μὲν τὴν Β'. τάξιν. Ὁ Γεώργιος Βιδάλης καὶ Λάζαρος Βιδάλης ἐκ Τήνου ἴσας ψήφους λαβόντες, ἔτυχον ἀμφοτέρω τοῦ Πρώτου βραβείου. ἐκ Δρ. 25 κατὰ μῆνα

Κατὰ δὲ τὴν Α'. τάξιν ὁμοίως.

Ὁ Φίλιππος Ἰωάννου ἐξ Ἑπείρου καὶ Λεωνίδας Τόρσας ἐκ Ναυπλίου ἐκέρχθησαν ἀξιοὶ τοῦ Πρώτου ἐκ Δρ. 16 κατὰ μῆνα

Ἀρχαῖος θρηνητής.

Ἐν δὲ τῇ Κοσμηματογραφίᾳ, κατὰ μὲν τὴν Β'. ἀνωτέρω τάξιν.

Πρῶτος. Μιχαὴλ Χαλῆς ἐξ Ἀνδρου Δρ. 48 κατὰ μῆνα

Δεύτερος. Ἰωάννης Μαχαλιδῆς, ἐκ

Κύπρου » 15

Κατὰ δὲ τὴν Α'. κατωτέρω τάξιν.

Πρῶτος. Σάββας Μπούκης ἐξ Ἰδρυς Δρ. 12

Ἐν δὲ τῇ Ξηλογραφίᾳ κατὰ μὲν τὴν Γ'. τάξιν.

Πρῶτος. Γεώργιος Παναγιωτάκης ἐξ

Ἀθηνῶν

Δρ. 16 κατὰ μῆνα

Δεύτερος. Γεώργιος Βιδάλης ἐκ

Τήνου

» 13

Κατὰ δὲ τὴν Β'. τάξιν.

Πρῶτος. Νικ. Ἀργαῖος ἐκ Τήνου.

» 13

Δεύτερος. Εὐάγ. Γ. Εὐαγγελινός ὁ καὶ εἰς τὴν Στοιχ. Γραφ. βραβευθεὶς.

» 5

Κατὰ δὲ τὴν Α'. τάξιν.

Πρῶτος. Γούζης ἐκ Τήνου.

» 5

Ἐν δὲ τῇ Καλλιγραφίᾳ.

Πρῶτος. Ἀντώνιος Βαρβέρης ἐκ Ψαφῶν.

» 8

Τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν, τὸ παριστῶν τὸν πελαργόν, οὗ τινος τὴν εἰκόνα εὗρισται ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν σελ. 401 τοῦ παρόντος φυλλαδίου, εἶναι τὸ βραβευθέν εἰς τὴν πρώτην καὶ κατωτάτην τάξιν. Τοῦτο καὶ ἄλλοτε ἐδημοσίευσεν ἡ Πανδώρα, ὑπὸ ἄλλου μαθητοῦ χαραχθέν, καὶ ἡ ἀντιπαράθεσις τῶν δύο ἔργων δύναται νὰ καταδείξῃ ἀκριβέστερον τὴν ἑκατέρου ἐπιδεξιότητα.

Τὸ δὲ, ἔργον τοῦ πρώτου ἀριστεύσαντος ἐν τῇ

Ἀλβέρτος Δυρέρος.

Δεύτερος. Χρ. Κωσταγιάνης ἐξ Ἑπείρου.

» 5

Ὅπως δὲ δυνήθωσιν οἱ φίλοι τῆς τέχνης καὶ τῆς Ἑλλάδος νὰ κρίνωσιν ἐξ αὐτοψίας καὶ ἐκ τινος δείγματος περὶ τῶν προόδων εἰς ἓνα τῶν κλάδων τοιαύτου, δημοσιεύομεν ἐνταῦθα τρία ξυλογραφήματα τὰ τὸ πρῶτον λαβόντα βραβεῖον εἰς τὰς τρεῖς διαφόρους τάξεις τῆς χρησιμωτάτης ταύτης τέχνης.

δευτέρᾳ τάξει, εἶναι ἰδανικὴ παράστασις ἀρχαίου θηρευτοῦ, τοῦ Ἀκταίονος Ἰσως, κρατοῦντος τὸν κύνά του, κατὰ σύμπλεγμα εἰς τὴν ἐν Λονδίνῳ παγκόσμιον ἐκθεσὶν θαυμασθὲν.

Τὸ τρίτον τέλος, τὸ πρῶτον λαβὼν βραβεῖον ἐν τῇ ἀνωτάτῃ τάξει, παρίστησι τὸν Ἀλβέρτον Δυρέρον, τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Γερμανικοῦ τῆς ζωγραφικῆς ἐργαστηρίου, εἰς ὃν ὁ αὐτοκράτωρ Μαξιμιλιανός ὁ Α΄

δωρησάμενος τὴν εὐγένειαν εἰς ἀμοιβὴν τῆς καλλι-
τεχνικῆς εὐρυκίας του, ἐπεὶ π.ν. ὅτι αὐτὸς εὐκλῶς δύναται
νὰ δώτῃ εὐγένειαν εἰς πάντα ἀγενῆ καὶ ἀγροίκον, εἰς
ἀγροίκον ὅμως καὶ ἀμαθῆ δὲν δύναται νὰ δώσῃ τὴν
τέχνην τοῦ Δυέρου. Ὁ Δυέρος, ζωγράψας τὴν
φαντασίαν, ὑψηλὸν δὲ τὸ πνεῦμα καὶ γόνιμον, καὶ
πολλὴν τῆς γραφίδος ἀκρίβειαν, ἀπέκλινεν ὅμως πρὸς
τὴν ἀρχαῖαν δυσκαρδίαν καὶ αὐστηρότητα, καὶ αἱ εἰ-
κόνας καὶ χαλκογραφίαι του, ὡς μέγας διατηρεῖται
ἀριθμὸς ἐν τοῖς μουσείοις, ἔχουσι πρὸς τὴν νέαν ζω-
γραφικὴν ὡς φέρ' εἶπαι τὰ Αἰγυπτιακά μαρμαρα πρὸς
τὴν ἀρχαίαν τέχνην. Προσηλὸς, μετριοπαθὴς, γλυκὺς
τὸν χαρακτῆρα, ὁ Δυέρος εἶχε γυναῖκα τῆς φύσεως
καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἀρχαίας Ξανθίππης, καὶ τῆς
ἐριννύος ταύτης αἱ παραφορὰὶ τὸν κατεβίβασαν πρωί-
μως (ἐν ἔτει 1528) εἰς τὸν τάφον.

Βατὸς δὲ τῶν βραδυσθέντων, καὶ ἄλλα διάφορα
τεχνικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ ἀντικείμενα ἐκόσμησαν τὴν
ἐκθεσιν καὶ ἐκ μὲν τῶν μαθητευομένων ἐξέθεσαν ἔρ-
γα οἱ ἀκόλουθοι:

- Ο Κ. Νικ. Αἰτῆρας εἰκόνας Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρου.
- Χατζογιαννῶπουλος εἰκόνα ἐλαιογραφικὴν τοῦ Γ.
Βιδάλη Γλύπτου κτλ.
- Δ. Νικολάου εἰκόνας ἐλαιογραφικὰς.
- Ε. Μαρκέττης εἰκόνα ἐλαιογραφικὴν.
- Σ. Καρέλλης εἰκόνας ἐλαιογραφικὰς.
- Η. Δημητρίου (ἐπιστάτης τοῦ Πολυτεχνείου)
σπουδὰς τοῦ Ἰωάννου καὶ Κορινθιακοῦ κόσμου,
καὶ περιγραφικῆς Γεωμετρικῆς γυμνάσεως.
- Γ. Βιδάλης } Τὰς ἰδίαις αὐτῶν προτομὰς, ἀ-
- Α. Βιδάλης } μοιδαίως ἐκπονηθείσας.
- Α. Τόρπ, Κεραλὴν Ἀθηνᾶς ἐξ ὀρυχάλου.
- Μ. Χαλᾶς Ἀρχιτεκτονικὸν κτίσιμα κτλ.
- Ἰ. Μιχαηλίδης ὠσκότους.
- Σκόπας Ἀντιγραφὴν ἐκ τῶν τοῦ Ἰωαννῆλου
σταλίσαν ἐκ Ἰωάννης.

Διάφοροι δὲ μαθηταὶ ἐξέθεσαν διάφορα γυμνά-
σματα.

Βατὸς δ' αὐτῶν ἐξέθεσαν διδασκαλοὶ καὶ ἄλλοι
ἰδιῶται τὰ ἐπίμαχα:

- Ο Κ. Ἰερ. Ἀγαθόγγελος, διάφορα μικρογλυφικὰ ἔργα
καὶ ἀγγυρ. πινάκων.
- Ο Κ. Δέλικος ἱταλὸς, τοπιογραφίαν τῶν Μαγάρων.
- Ο Κ. Μαρκελλῆς, ὁμ., εἰκόνα ἐλαιογραφικὴν.
- Ο Κ. Ἰερ. Γεννάδιος Παπαδόπουλος Ἑκκλησιαστι-
κὰς εἰκόνας.
- Ο Κ. Α. Θωμάς σχεδίων τῆς ἐν τῷ Ἰωσφιδῷ νῆφ
ζωγραφισμένης εἰκόνας τοῦ Παντοκράτορος
καὶ ἑτέρα ἐλαιογραφικὰ ἔργα.
- Ο Κ. Ι. Κωνσταντίνου διάφορα τῆς περιγραφικῆς γε-
ωμετρικῆς σχήματα.
- Ο Κ. Α. Παλλὰς ἀπείκτιστε καὶ πάλιν δείγματα με-
τάξας ἐκ τῶν ἐργαστασίου του.
- Η Κ. Εἰφρ. Ἀλεξίου γυναικεία ἐργόχειρα.
- Η Κ. Ἀννη Σκαρλίτση » »
- Η Κ. Εἰφρ. Κόνιαρη » »
- Η Κ. Γεωργιαδίδου » »
- Η Κ. Ἐλ. Βούλγαρη » »

• Ο Κ. Γλῆνης τράπεζαν.

• Ο Κ. Πέρτης διάφορα βιβλιοδοτικὰ ἔργα.

• Ο Κ. Εμ. Γεωργίου βιβλίον χρυσοδέτον.

• Ο Κ. Καλογεωργίου δερμάτα κατασκευασμένα.

• Ο Κ. Στεφάνουλος διάφορα δείγματα μεταξωτῶν
ὕψματων καὶ μετάξης κικλωσμένης ἐκ τοῦ
ἐργαστασίου του.

• Ο Κ. Χ. Καλλοῦδης σκάφος πλοίου.

• Ο Κ. Ν. Στερογιάννης Διθογραφικὴν γάρτην.

• Ο Κ. Α. Ἡρειώτης διάφορα ἀγγεῖα.

• Ο Κ. Ἀν. Χ. Σταυρῆς διάφορα λεπτοτεχνικὰ ἔργα.

• Ο Κ. Γ. Ἰωάννου » »

Προσέτι δ' εἴλκυε τὴν περιέργειαν, τῶν τὸ κατὰ-
τῆμα ἐπισκεπτομένων πλουτῖα συλλογὴ δειγμά-
των φυσικῶν καὶ τεχνητῶν ἀντικειμένων, ἡ ἡ ἐπι-
τροπὴ τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως ἐπεμψεν ἐξ Ἀγ-
γλίας εἰς ἀνταλλαγὴν τῶν ἡμετέρων εἰς τὴν ἐκθεσιν
σταλόντων καὶ ἐκεῖ παραμεινόντων δειγμάτων. Ἡ
συλλογὴ αὕτη, ὅταν τὴν ἐπισκέφθημεν, μεγάλως μὲν
ἡμᾶς διεσκέδασε καὶ ἡμᾶς ἐτερψεν, ἀλλ' ὁμολογοῦμεν
ὅτι ἡμᾶς ἐφάνη πως κατερινωμένη τῆς ἡμετέρας
βιομηχανίας. Καὶ ἀνέγνωμεν μὲν ἐπὶ τῆς σημαίας ἡ-
τὶς συνόδουσαν ἄλλοτε τὰ ἡμέτερα προϊόντα εἰς Ἀγ-
γλίαν, καὶ ἥτις ἤδη κρέμαται ἐντὸς τῆς αὐτῆς
σκολῆς, ὅτι αὐτὴ ἡμεῖς ἔομεν, ὡς ἀλλὰ
δὲν ἠξείρομεν ὡς ποτε θὰ περιμείνωμεν τοῦτο τὸ
αἶμα!

ΠΕΡΙ ΠΕΛΑΓΩΝ.

Τὰ πτηνὰ ταῦτα ἀνέκουσιν ὡς καὶ οἱ γέραντοι εἰς
τὴν κλάσιν τῶν λεγομένων τομαϊογράφων (Cul-
trivestros) ἢ κατ' ἄλλους μακροπόδων (schassiers),
καὶ διακρίνονται διὰ τῆς μικρότητος καὶ στερεότη-
τος τοῦ βάρους, καὶ διὰ τοῦ ὕψους τῶν ποδῶν καὶ
τοῦ μακροῦ λαμποῦ αὐτῶν. Ἡ πάνσοφος φύσις, ἡ τὰ
πάντα πρὸς τινὰ σκοπὸν διαθέσασα, ἐπλασεν οὕτω
ποὺς τὸ πτηνὸν τῆς κλάσεως ταύτης, ὥστε δύναται
εὐκόλως νὰ θηρεύσῃ ἐν ταῖς λίμναις καὶ τοῖς τέλ-
μασι ζωίδια, καὶ μάλιστα βατράχους, ἑρμύδια, καὶ
μικροὺς τινὰς ἄφεις. Ὁ πελαργὸς ὁμοιάζει κατὰ τὸ
μέγεθος τὸν γέρανον, διαφέρειν ὀλίγον μὲν κατὰ τὴν
μορφήν, τὰ μέγιστα δὲ κατὰ τὸ χροῖμα· διότι τὸ μὲν
σώμα ἔχει λευκάστινον, τὰς δὲ πτέρυγας μελαίνας,
εἰς οὗ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν πελαργός (οἷον αἰλὸς ἀρ-
γός) ἔλαβε. Τὸ βάρος δὲ καὶ τοὺς πόδας ἔχει ἐρυ-
θράς. Εἶναι δὲ ἄφρονος καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑπέλαβον
ἱσως, οἱ ἀρχαῖοι ὅτι στερεῖται γλώσσης· πλὴν τὴν
ἐλλείψιν ταύτην ἀναπληροῖ κρούων τὰς σιαγόνας καὶ
κροταλίζων διὰ τοῦ βάρους.

Ὁ πελαργὸς ἱσχυρὸς ἐπερείδεται ἐπὶ τοῦ ἐνός δὴν. Πολλοὶ μάλιστα τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν παρα-
μόνου ποδὸς, κλίνει δὲ τὸν λαμὸν ὀπίσθεν καὶ κρα-
τεῖ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν ὤμων· περιπατῶν δὲ προ-
ήθως παρὰ τὰς κιννοδόχους, διευκολύνουσι τὰς
χωρεῖ μὲν μεγάλα μὲν ἀλλ' ὄχι τόσον ταχέως βήματα·
ἱσχυρὸς ὡθεὶ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἔμπροσθεν καὶ
ἐκταίνει τοὺς πόδας πρὸς τὰ ὀπίσω· εἶναι δὲ ὑψηλῆς
καὶ ἐπιχειρεῖ ἀπωτάτας ἐκδρομὰς, καὶ ἐν καιρῷ
ἀκόμη σφοδρῶν θυσελῶν. Ὅταν δὲ κινήται ἀπὸ τι-
πύθους, οἷον ὄργην, στοργήν, κτλ. ἐκφράζει τὸ αἰθίσμα
εἰδὼν ἐργαλείων ἵνα ἐλκύσῃ αὐτοὺς ἐπὶ τῶν οἰκτῶν

Πελαργός.

αὐτοῦ διὰ τινος ψόφου ἢ κροταλισμοῦ δὲν ἐκτελεῖ διὰ τῶν. θεωροῦντες τὴν ἐμφάνεσιν αὐτῶν ὡς καλὸν
τοῦ βάρους κρούων τὴν ἄνω ἐπὶ τῆς κάτω σιαγόν-
της ὅθεν καὶ κροταλιστὴς ὑπὸ τινῶν ἐπωνυμῶν. Ἰ-
Κατασκευάζει τὴν φωλεὰν ἐκ ζωλαίων καὶ φύκων, 2—4 ὡς χροῦματος ὑπολευκοῦ ξανθοειδούς. Ἰ-
θέτων αὐτὴν ἐπὶ ὑψηλῶν πάντοτε μερῶν, ὡς ἐπὶ 2—4 ὡς χροῦματος ὑπολευκοῦ ξανθοειδούς. Ἰ-
πύργων, ἐπὶ οἰκίων καὶ μάλιστα ἐπὶ κιννοδόχων, 2—4 ὡς χροῦματος ὑπολευκοῦ ξανθοειδούς. Ἰ-
ἐπὶ ὑψηλῶν βράχιων καὶ ἐνίοτε ἐπὶ τῆς κορυφῆς 2—4 ὡς χροῦματος ὑπολευκοῦ ξανθοειδούς. Ἰ-
τῶν διηδρῶν. Ἀναθίσταται ἀρχὴ ἡ Αεθὺ Μινταχίου 2—4 ὡς χροῦματος ὑπολευκοῦ ξανθοειδούς. Ἰ-
λέγουσα· ὅτι ἐν Κωνσταντινουπόλει κατασκευά- 2—4 ὡς χροῦματος ὑπολευκοῦ ξανθοειδούς. Ἰ-
ζουσι τὰς φωλεὰς τῶν κατὰ γῆς ἐν μέσῳ τῶν ὀ- 2—4 ὡς χροῦματος ὑπολευκοῦ ξανθοειδούς. Ἰ-

μα προσηλωμένον ἐπὶ τῶν πελαργιδῶν. Τοιαύτη δὲ ἡ φιλοστοργία των ὥστε οὐδεὶς κίνδυνος δύναται ν' ἀποδιώξῃ αὐτὰ ἐκείθεν. Οὕτω κατὰ τὸ 1536 ἔτος, ὅτε ἡ πόλις ἀέλιση ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρός, πελαργὸς τις, μὴ δυνήθεις μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας νὰ σώσῃ ἀπὸ τοῦ πυρός τοὺς νεοστῶς αὐτοῦ, παρεδόθη καὶ αὐτὸς μετ' αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ! Οὕχ' ἦτον μεγίστη εἶναι καὶ ἡ πρὸς τοῦς γονεῖς αὐτῶν στοργή· διότι ἄλλα οὗτοι κατὰσθέντες ἀνέκωνοι ἀδυνατοῦσι νὰ προσηλωθῶνται τὴν ἰδίαν τροφήν, τὰ τέκνα γὰρ κομμοῦσιν αὐτοῦ; μετ' ἀξιοθυμίαςτον προθυμία. Ἰδοὺ δὲ τί τὸ πτηνὸν τοῦτο ἔχεις τοσούτων ὑπὸ ληψὶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λαοῖς, παρ' οἷς πολλὰκις ὁ φονεῖον πελαργὸν ἐτιμωρεῖτο μὲ θάνατον. Οἱ πελαργοὶ εἰναι ἡπίου χαρακτήρος, καὶ ἐπομένως ἐκτιμῶνται εὐλόγως, καὶ τοσούτων συνουσιούνται μετὰ τῶν ἀνθρώπων ὥστε πολλὰκις συμπαίξουσιν μετὰ τῶν παιδίων. Ἐἶδον λέγει ὁ Ἕρμανος (παρὰ τῷ Πυρρῶν) εἰς τινα κήπον πελαργὸν τινα παίζοντα μετὰ τῶν παιδίων τὴν τυρλοχίαν, καὶ διακρίνοντα τὴν τὸ παιδίον τὸ διώκον τῆλλα ὥστε ἀπέρυσεν αὐτόν.

Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κοσμίου οἱ πελαργοὶ τῆς Ἰκωνίας διαιτῶνται δικαίως καὶ μονίμως ἐκεῖ, παρ' εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος τῆς ὑψηλῆς παρατηρεῖται· διότι τὸ μὲν θέρος ἔρχονται εἰς τὴν Ἰκωνίαν καὶ μέλινται εἰς τὰ βόρεια αὐτῆς μέλη, ἐκτὸς τῆς Ἀγγλίας ὅπου σπανίζουσι, τὸν δὲ χειμῶνα μεταβαίνουσιν εἰς Ἀφρικὴν καὶ Ἀσίαν, καὶ τὰς πορείας ταύτας ἐκτελοῦσιν ἀκριβῶς κατὰ προσηλωμένην τινὰ ἐποχὴν, ἥτοι τὸ ἕα μὲν ἔρχονται εἰς Ἰκωνίαν τὸ διφθιμόπυρον ἀναχωροῦσι. Τῆς πρὸς μετακινήσεσιν ἐποχῆς πλητταζούσης συνέρχονται ἅπαντες οἱ τῶν πλησιοχώρων πελαργοὶ εἰς μεμονωμένον τι μέρος ὅπου συνεννοήματα τρόπον τινὰ διὰ περιστροφῶν καὶ κροταλισμῶν, προσδιορίζουσιν, ἢ μάλιστα, περιμένοντες τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεως ὅτε, ἀνυψούμενοι ὅλοι διὰ μιᾶς, ἀναβαίνουσι ταχύπετοι εἰς τ' ἀρχὴν πελάγη τοῦ οὐρανοῦ, καὶ βοηθούμενοι ὑπὸ τοῦ πνεύματος οὐρανοῦ ἀνέλθον, διότι πάντοτε μὲ ὄψον ἀνεμὸν ἐπιχειροῦσι τὴν ἀναχώρησίν των, φθάνουσι τάχιστα ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἕτερον τῆς γῆς μέρος. Πρὸς βελτίωσιν τῆς τοιαύτης μακρᾶς αὐτῶν μετακινήσεως, ἀρκεῖ ν' ἀναρρίμωμεν τὴν ἐξῆς περίεργον συμβάν. Κατὰ τὸ 1833 εὐπατρίδης τις Πολωνὸς λαβὼν τὴν ἐπὶ τῆς στέγης τῆς οἰκίας των ἐμρωλεῖοντα πελαργὸν παρέβλεπε τὸν λαμὸν αὐτοῦ μὲ σιδηροὺς κλοιὸν φέροντα τὴν ἀκλόουθον ἐπιγγραφήν «Hanc ciconia ex Polonia (Ὁ πελαργὸς οὗτος ἐκ Πολωνίας). Τὸ ἐπὶ μενὸν δὲ ἐνταῦς ἐπανεβλῆν κατὰ τὴ συνήθειαν ὁ πελαργὸς οὗτος, (διότι καὶ οἱ πελαργοὶ ἐπανερχοῦνται ὡς αἱ γελιδνὲς εἰς τὰς αὐτῶν φωλιὰς) δὲν εἶχε πλέον τὸν σιδηρὸν κλοιόν, ἀλλ' αὐτ' αὐτοῦ ἔφερε χρυσοῦν μὲ τὴν ἐπιγραφὴν τὰν αὐτὴν India cum donis remittit ciconia Polonis» (Ἡ Ἰνδία μετὰ δώρων ἀπέμεινε τὸν πελαργὸν τοῦ Πολωνίου).

Οἱ ἐπιθυμῶντες περὶ πελαργῶν ἀκριβεστέρας πληροφορίας δύναται νὰ συμβουλευθῶσι τὸ σύγγραμμα

τῇ ἐπιγραφόμενον «Pannavershen Magazin, Σελ. 96. v (*)

I. de-Kyάλλας

ΠΕΡΙ ΕΝΟΤΗΤΟΣ

ΤΟΥ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΓΕΝΟΥΣ.

—o—

ὑπὸ δύο ἐπὶφθεις δύνανται νὰ θεωρηθῇ τὸ περὶ ἐνότητος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ζήτημα, δογματικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς. Δογματικῶς θεωροῦντες παρατηροῦμεν ὅτι πολλὰ τῶν οὐσιωδιστάτων δογμάτων τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας προϋποθέτουσιν ὡς ὁμολογημένον ἀλήθειαν τὸ ἀξίωμα, ὅτι οἱ ἐπὶ τῆς γῆς ζῶντες ἄνθρωποι σχηματίζουσιν ἐν μόνον εἶδος, καὶ ἀπὸ ἐνὸς μόνου ἀνθρωπίνου ζεύγους κατὰγονται, οἷον τὸ δόγμα τὸ περὶ τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, τὸ περὶ τῆς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τὸ περὶ ἰσότητος ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, κ. τ. λ. Καὶ ἡ Ἀποκάλυψις αὐτὴ μὲθ' ὅλης τῆς εὐκρινείας καὶ βεβαιότητος ἐξέφρασε τὸ ἀξίωμα τοῦτο, παριστάσα τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Ἔβαν ὡς τοὺς πρωτοπλάστους (Γεν. Α. 26 — 27. β. γ. κ. ε.), καὶ διαβεβαιώσα τὴν ἀπ' αὐτῶν παραγωγὴν ὅλων τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων (Γεν. Γ. 91 Αὐκ. Γ. 38. Πράξ. 16, 26). Ὡς καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὡς τὸν ἀπελευθερωτὴν τῆς ἀνθρωπότητος, ὀνομάζει δευτέρον πνευματικὴν ἀρχὴν τοῦ γένους ἡμῶν, ἀντιθέτως τῷ Ἀδὰμ, ὡς τὸν ὡς σωματικὴν γενέσθης πάντων εἰς πάντας μετέδωκε τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ (πρὸς Ῥωμ. ε, 12. κ. ε. Α. Κορινθ. 15, 45). Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἄλλον θετικὸν δόγματός τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας δύναται νὰ στηρίζωνται πολλοὶ ισχυροὶ λόγοι ἀποδεδεικνύοντες τὴν ἐνότητα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ταυτέστιν ἐπὶ τοῦ δόγματος, ὅτι ὅλα τὰ κτίσματα διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις, εἰς τὴν τῶν ἀόλων πνευμάτων σχηματίζοντων πλῆθος οὐρανίων ταγμάτων, εἰς τὴν τῶν φυσικῶν ὄντων ὁργανικῶν τε καὶ ἀνοργάνων μὲ τοὺς διαφόρους βαθμούς τῆς ἀτομικότητός των, καὶ εἰς τὴν τοῦ ἀνθρώπου, περιστῶντος ζῶσαν καὶ ἁρμονικὴν ἐνωσιν τῆς τε φύσεως καὶ τοῦ πνεύματος ὥστε ὁ ἄνθρωπος ἐνταῦς τῆς τοιαύτης μεταξὺ τῶν δημιουργημάτων θέσεως τοῦ ἐμφανεῖν τὴν ὑπέρτατον βαθμὸν τῆς τελειότητος καὶ κατὰ τὰ ἄτομα τῶν σωματικῶν ὁργάνων, καὶ κατὰ τὴν πνευματικὴν δύναμιν ἐπομένως ἐν μόνον εἶδος δύναται νὰ σχηματίζῃ, ὡς ἀληθῆς

(*) Ἰδε καὶ τὴν ἐν τῷ φυλλ. ΚΘ'. τῆς Πανδώρας, ἐκδ. 681. συνοπτικὴν περιγραφήν.

ποτε καὶ οἰκδῆποτε ἂν ἦναι καθ' ἑκάστη τὰ ἄτομα τοῦ εἶδους αὐτοῦ. Ἀληθινὰ ἐκ πρώτης ὀφείας δὲν φαίνεται πάντῃ ἀπὸλυτος ἡ ὑπόθεσις, ὅτι δὲν ἦτο ἀδύνατον παρὰ τῷ Θεῷ νὰ κατοικήσῃ τὴν γῆν καὶ κατὰ διάφορα κλίματα, καὶ διὰ πλειόνων τοῦ ἐνὸς ἀνθρωπίνου ζεύγους τοῦ αὐτοῦ εἶδους, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πραγματικότητος τοιοῦτου τινὸς θεοῦ βουλήματος οὐδεὶς ἀποχωρῶντα λόγον εὐρίσκωμεν, καὶ ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις ἐὰν διαμέτρου ἀντικεινται εἰς τὴν περὶ γενεῆς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν κλίσεως ὅλων τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων θεῖαν διδασκαλίαν, καὶ πραγματικῶς ἀποδεδειγμένην ἀλήθειαν. Ἡ γενικότης αὕτη τῆς ἁμαρτίας προϋποθέτει τὴν κοινότητα τῆς σωματικῆς καταγωγῆς, ἐκτὸς ἐκείνου θελήσει τις νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν περὶ πεπωμένου δόξαν, δόξαν ὅπως ἀντίθετον τῷ δόγματι, ἢ νὰ παραδεχθῇ τὴν ἁμαρτίαν κατὰ τὴν θεωρίαν τῶν Πανθεϊστών, ἐγκαταλείπων ἀσφαιδὸν τὰς βάσεις τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἡ νεωτέρα πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τάσις τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς, προσπαθοῦσα τὴν περὶ ἐνότητος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀρχαίαν διδασκαλίαν τῶν Ἀγίων Γραφῶν, ἐκινεργούμενη καὶ διὰ τῶν παραδόσεων τῶν λαῶν, νὰ ἀντικαταστήσῃ διὰ τῆς ὑποθέσεως πολλῶν καὶ διαφόρων εἰδῶν παραγωγόντων τὰς διαφόρους ἀνθρωπίνους φυλάς, ἐπιστρέφει ἐπὶ τῶν ἰδίων ἐαυτοῦ ἀρχῶν καὶ ἀξιώσεων εἰσωνεῖται λίαν δυσάρεστον διότι ἄλλα ἀφαιρουμένους τῆς ἐνότητος τοῦ εἶδους, συναρριεῖται καὶ ἡ τοσούτων καλυμμένη ἰσότης τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἡ ἴσα ἀπὸ λαοῦς τῶν ἀνθρώπων δικαιοσύνην στερεῖται τῶν φυσικῶν θεμελίων αὐτῆς, ἐπομένως ὁ κατωτέρου εἶδους ἄνθρωπος δικαίῳ τῷ λόγῳ εἶναι φθόρος τοῦ ἑαυτοῦ, πρὸς τὸν ἀνωτέρων θέσιν διώρισην ὁ Θεὸς μεταξὺ τῶν δημιουργημάτων αὐτοῦ. Οὕτω πᾶς ἀποστασία ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ χριστιανισμοῦ φέρεται ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἰς πρακτικὸν συλλογισμόν, οὐ β-ποῖσι δυστυχῶς ἐπὶ πραγματικότητις εἰς σύμπαντα τὸν βίον τῆς ἐθνικῆς ἀνθρωπότητος, πλὴν ἡ λάμψη εἰς αὐτὴν τὸ ἀγαθὸν τοῦ ἐξουεῦ ἀγγεγελίου φῶς. Αἱ δὲ ἐθνογραφικαὶ καὶ φυσιογραφικαὶ ἀπορίαι περὶ ἐνότητος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, προκύπτουσαι ἀπὸ τὴν διαφορὰν τῶν πνευματικῶν χαρακτηρισμάτων, τῆς γλώσσης, τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων, τῆς σωματικῆς κατασκευῆς, τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ κρανίου, τοῦ χρώματος τῆς ἐπιδερμίδος, καὶ τῶν τοιούτων, εἶναι ὀλιγωτέρου λόγου ἀξία, καθὼ ἀντιπράσκονται εἰς ἄλλας πραγματικὰς φυσικοῖστορικὰς ἀληθείας, καὶ καταφρονᾶσαι ὅλους φυσικὰς ἐξηγήσεις ἐντελῶς ἀποχρῶσας. Ἐκτὸς τούτου καὶ ὑπὸ ἐμπίμων καὶ σφῶν φυσιοδιφῶν ἐξηλέγχθη εὐφυῶς ἡ μηδαμινότης αὐτῶν. Παράδειγμα De l'origine de l'homme et de l'unité de l'espèce humaine, par M. Forichon et par M. Maupied. Louvain 1844, καὶ Stammt das Menschengeschlecht von Einem Paare ab? von Dr. Wilbrand. Giessen 1844.

Μετὰ τῆς αὐτῆς βεβαιότητος δύναται νὰ διαχωρισθῇ τις περὶ ἐνότητος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ ἐπιστημονικῶς. Ὅσω ἐκτείνονται αἱ εἰς τὴν γεωλογίαν καὶ τὴν παλαιαντολογίαν φυσιολογικαὶ ἐρευναι,

τοσούτω ἀποδεικνύεται ὅτι μεταξὺ τῶν διαφορῶν μεταβολῶν, ἃς ὑπέστη ἡ ἐπιφάνεια τῆς ἡμετέρας γῆς, τὸ τελευταῖον πλάσμα τὸ κάτοχον ὑψηλοτέρου ὁργανισμοῦ ὑπῆρξεν ὁ ἄνθρωπος, περὶ τὴν πλάσιν τοῦ ὁποῦ ἡ δημιουργία δύναμις ἐφθάσεν εἰς τὸ ἔπακρον τῆς ἐνεργητικότητος αὐτῆς. Ὁ ἄνθρωπος, καθὼς καὶ ὅλα τὰ ζῶντα ὄντα, διακρινεῖται τὸ εἶδος αὐτοῦ διὰ τῆς ἐξ ἄλλοθεν καὶ θάλας γενέσεως ὁμοειδῶν ἀτόμων ἐχόντων καὶ αὐτῶν τὴν δύναμιν τοῦ νὰ παράγωσιν ἕτερα ἄτομα ὁμοειδῆ· ἡ δὲ περὶ αὐτονόμου γενέσεως δόξα εἰσέτι εἶναι ἀντικείμενον ἐπιστημονικῶν συζητήσεων, αἵτινες ἐνεκα τοῦ πλῆθους τῶν ὑπὲρ καὶ κατὰ λόγων δὲν δύναται τόσον εὐκόλως νὰ διακριθῶσιν, ἂν καὶ πολλοὶ τῶν ἐπιστημόνων τὴν σήμερον μετὰ βεβαιότητος πιστεύουσιν ὅτι ἡ αὐτόματος γενεὴς οὐδ' εἰς τὰ ἀτελέστατα τῶν ζῶων δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συμβῇ. Κατὰ τὴν σωματικὴν κατασκευὴν ἀνέκει μὲν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰ ζῶοντα ὁργανισμὸν ἔχοντα πλάσματα, καὶ οἱ αὐτοὶ φυσιολογικοὶ νόμοι ἐκτρέφονται εἰς τὴν σωματικὴν βίον τοῦ ἀνθρώπου καθ' ὅλας τῆς πράξεις αὐτοῦ, οἵτινες καὶ εἰς τὸν βίον τῶν ζῶων, ἐπομένως ὅσα ἀναγνωρίζομεν εἰς τὰ ζῶα ὡς νόμους τῆς φύσεως, δύναμεθα νὰ τὰ ἐφαρμόσωμεν ἐξ ὁλοκλήρου ἐπίσης καὶ εἰς τὸν ἀνθρώπον. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος μεταξὺ τῶν δημιουργημάτων τῶν ἐχόντων ζῶοντα ὁργανισμὸν κατέχει τὴν πρώτην θέσιν· ἐκ φύσεως τὰ ἐν αὐτῷ ὅργανα τοῦ σώματος, τὰ ὡς ἔδρα τῶν διανοητικῶν ἐνεργειῶν θεωρούμενα, τοσούτων ὑψηλόν, τοσούτων ἐντελῆ σχηματισμῶν ἔχουσιν, ὅσον εἰς οὐδὲν ἄλλο ζῶον· οἷον τὰ ὄργανα τοῦ νευρικοῦ συστήματος, καὶ ἰδίως ὁ ἐγκεφάλος. Μόνος ὁ ἄνθρωπος μεταξὺ τῶν ζῶων, ἐξαιρουμένου τοῦ ἐλέφαντος καὶ τῆς φαλαίνης, ἔχει τὸν ὑλικῶς μεγάλτερον ἐγκεφάλον, ἐπομένως ἂν καὶ ἐνεκα τῶν ἐξηγούμενων τούτων ἐξαίρεσεων δὲν δύναμεθα νὰ ὑποστηρίξωμεν τὴν γνώμην ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὸν ἀπολύτως μέγιστον ἐγκέφαλον, ὅτι ὅμως μεταξὺ πάντων τῶν ζῶων μόνος ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὸν σχετικῶς ὡς πρὸς τὸν ὅγκον τοῦ σώματος μέγιστον ἐγκέφαλον, εἶναι ἀλήθεια ἀναγνιστήτης. Μεταξὺ τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ ἐγκεφάλου ὁ ἰδίως καλούμενος ἐγκέφαλος εἶναι ἡ ἔδρα, ὡς εἴπωμεν, τῶν διανοητικῶν δυνάμεων καὶ καθ' ὅν σχηματισμὸν καὶ τελειότητα εὐρίσκειται εἰς τὸν ἀνθρώπον, εἰς οὐδὲν ἄλλο ζῶον εὐρίσκειται. Ἰς πρὸς τὴν βλῆν δὲ ὁ ἰδίως ἐγκέφαλος, παραβάλλόμενος πρὸς τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ ἐγκεφάλου, ταυτέστι τὸν προμήκη μυελὸν καὶ τὴν παρεγκεφαλίδαν, εἶναι ἀπολύτως σημαντικώτερος εἰς τὸν ἀνθρώπον, ἢ εἰς ὅποιονδήποτε ἄλλο ζῶον. Μάλιστα ὡς πρὸς τὸ ὑλικὸν τοῦ ἐγκεφάλου παρατηρεῖται διαφορὰ τις μεταξὺ τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ἀρτιγεννήτου βρέφους, καὶ τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ἡλικιωμένου ἀνδρός. Εἰς τὸ ἀρτιγεννῆτον παιδίον ὁ προμήκης μυελὸς σχετικῶς εὐρίσκειται μεγαλύτερος ἢ εἰς τοὺς ἡλικιωμένους, ἐπομένως ἐξακολουθεῖ μετὰ τὴν γέννησιν ἢ ἀνάπτυξιν τοῦ ἰδίου ἐγκεφάλου μέχρι τῆς ἐντελῶς ὥριμου ἡλικίας. Ἦν ὡς προχωρεῖ βαθμὴν δὲν τελειοποιούμενος ὁ σχημα-

τιμὸς τοῦ ἰδίου ἐγκεφάλου, καὶ αἱ διανοητικαὶ ἐργασίαι ἐμφαίνονται εἰς τὰς πράξεις τοῦ βίου πάντοτε διαπρεπέστεραι· ἂν δὲ τυγχῇ ὁ ἐγκέφαλος μείνη εἰς κατώτερον βαθμὴν ἀναπτύξεως, αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις ἢ παντάπασιν δὲν ἐξεγείρονται ἐκ τῆς νερ- κώδους αὐτῶν καταστάσεως. ἢ μόνον πολλὰ ἀπλῶς ἀναπτύσσονται, καθὼς ἀπορρύνονται μὲς τὸ ἀποδοι- κνόνσιν αἱ ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου τῶν ἡλιθίων γενόμε- ναι ἀνατομικαὶ ἐρευναί. Ἰδίως δὲ διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ νευρικοῦ συστήματος χαρακτηρίζεται ὁ βίος τῶν ζώων, καὶ ἐπειδὴ ἡ τελειότερα ἀνάπτυξις τῶν λοι- πῶν ὀργάνων τοῦ σώματος εἶναι ἀχωρίστως συνδε- δειμένη μετὰ τὴν ὑψηλότεραν ἀνάπτυξιν τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ὅσοι μᾶλλον ἀνεπτυγμένοι φαίνονται αἱ ἐνέργειαι τοῦ νευρικοῦ συστήματος, τοσούτω ὑψη- λότεραν θέττει κατέρει μετὰ τῶν ζωϊκῶν ὄντων καὶ τὸ πλάσμα αὐτό. Καὶ ἐν λείωμεν παρὸνδεῖται ἐκ τῶν ζώων τὰ σπορυλά, ὡς πληρέστερα τῶν ἀνθρώπων, ὅσοι εἰς τὰς ἐντερινὰς ἐν τῷ βίῳ ἐνεργεῖαι αὐτῶν ἐμφαίνονται τὰ ζωϊκά νευρικά συστήμα- τὰ πλεονεκτήματα καὶ ἰσχυρὰ, τοσούτω καὶ ἡ ἀ- νάπτυξις τοῦ ἐγκεφάλου εἶναι τελειότερα ἐν αὐτοῖς. Ἐάν λοιπὸν διὰ τῆς συγκριτικῆς ἀνατομικῆς ἀποδει- κνύται ὅτι τὸ βασίλειον τῶν ζώων ὡς πρὸς τὴν ἀ- νάπτυξιν τοῦ ἐγκεφάλου εἰς τὰ κατώτερα εἶδη τῶν ζώων παρὶτὶ διωρῶντος βαθμοῦς μέχρι τῆς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τελειότητος, ἐπίσης ἀπ' ἑτέρου ἢ ἱστορίας τῆς ἀνάπτυξεως τοῦ ἀνθρωπίνου ἐμβρύου ἀποδεικνύει ὅτι ὁ ἀνθρώπος μέχρι τῆς γεννήσεώς του διατρέχει ὅλους τοὺς βαθμοὺς, καθ' ὧς ἀναπτύσσονται τὰ καθ' ἑκάστα εἶδη τῶν ζώων (*). Ὁ ἐγκέφαλος τοῦ συγ- γονεστῆτος εἰς τὸν ἀνθρώπου, ζώου, τοῦ ὀραγγίου- σάγγου λεγόμενου πύθου, θεωρούμενος ὡς πρὸς τὴν

(*) Ὅτι ἡ δόξα αὕτη εἶναι ψευδὴς ἀρκούντως ἀποδείχθη ὑπὸ τῶν νεωτέρων φυσιοφάνων. Διότι καὶ μὲν τὰ ἐμβρυα ὅ- λων τῶν ἐνσποδυμένων ζώων διακρίνουν ἀρχῆς νευρικοῦ συ- στήματος ὁμοίας, τοσούτω γρημῆν τινα εὐθεῖαν, ἐκτείνου- μεν τῆς ὁμοίας ἀναπτύσσονται ἀπὸ δύο ὁμοίως ἀποφυ- ἀδες, ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι τὸ ἐμβρυον τοῦ ἀνθρώ- που διατρέχει ὅλους τοὺς βαθμοὺς, καθ' ὧς ἀναπτύσσονται τὰ καθ' ἑκάστα εἶδη τῶν ζώων, ἢ ἐν ἄλλας λέγειται, ὅτι πρῶτον μὲν εἶναι ἐντομον, ἀκολουθῶς ἀναπτύσσεται ὡς ἰ- γνῶς, ἔπειτα ὡς ἀμφίβιον, ἔπειτα ὡς πτηνόν, μετὰ ταῦτα ὡς τετράποδον, ὅσοι οὐ τελευταίον γίνεσθαι ἀνθρώπου, ἀλλὰ μάλ- λον ἀποδεικνύει ὅτι τὰ ἀρχαῖα εἶδη ἐμβρυονικῶν μέρων εἰς ὅλα τὰ ἐνσποδυμένα ζῶα κατ' ἀρχὰς τῆς ἀναπτύξεως ἔχει τὴν αὐτὴν μορφήν, χρόνον δὲ προϊόντος αἱ τέσσαρες εἰσὶναι ἕμωρον ἀποφύδεις εἰς ἑκάστην εἶδος τῶν ἐνσπο- δυμένων ζώων μετατρέπονται συμπτῶνως πρὸς τὴν μορφήν τῶν γεννητόρων αὐτῶν, τοσούτω εἰς μὲν τὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐμ- βρυον ὡς χείρας καὶ πόδες, εἰς δὲ τὸ τῶν τετραπόδων ὡς ἐμπρόσθια καὶ ὀπίσθια κώλα, εἰς τὸ τῶν πτηνῶν ὡς πτερό- γες καὶ πόδες, εἰς τὸ τῶν ἰχθύων ὡς πτερύγια, καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἐπὶ γὰρ δὲ ἡ δόξα αὕτη ἐκ τῆς ἐπίσης ἐπιπο- λείας θεωρεῖται, ὅτι τὰ τῶν ἀπαιρᾶ εἶδη τῶν τε φυτῶν καὶ ζώων προέκυψαν ἀπὸ ἀλλήλων ὀργανισμῶν τῶν αὐτῶν ἀλλοιωμέ- νων διαδοχικῶς, καὶ ὅτι καὶ ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς κατ' ἀρ- χὰς τῆν πύθου ἐκείνης καὶ κατὰ μικρὸν μεταβλήθη ἐπὶ τὸ ἀν- θρωποειδέστερον. Ἦν θεωρεῖται ταῦτα καὶ τὰ ἀποδοιμαῖα ἐκ συγγραφεύς, ὡς θέλωμεν ἰδεῖν ὁρίσας ἐν τοῖς ἐφεξῆς, ἀ- πόρρον πῶς παραδίδεται τοῖς ἐπὶ ταῦτα συγγραφέουσιν αὐ- τοῖς.

Σημ. τοῦ Μεταφρ.

σχετικὴν ἀναλογίαν τῶν καθ' ἑκάστα μερῶν πρὸς ἄλληλα, ὁμοιάζει πολὺ μετὰ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ ἀρτι- γεννήτου βρέφους, ἐνθ' εἰς τοὺς λοιποὺς πύθους πλὴν ἀπαλείφθη τοῦ τοιαύτου βαθμοῦ ἀναπτύξεως· καὶ μο- λοντοῦτο πόση ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ὀραγγίου-σάγγου καὶ τοῦ ἀνεπτυγμένου ἀνθρώπου! Ἦν εἰς τὸ πρῶτον μειδιᾶμα τοῦ παιδίου κατὰ τὰς πρῶτας ἐβδομάδας μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ ἐμφυέται ἡ ἀρχὴ ἀνάπτυξης τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, καθὼς εἰς κανὲν ζῶον δὲν ἀπαντᾷται τοι- οῦτον εἶδος ἐκφυγῆς τῆς διεγειρομένης αὐτοσυνει- δήσεως, ὅποιαν δυνάμειν νὰ δηλώσωμεν διὰ τοῦ μει- διήματος. Μόνον διὰ τῆς ὑπερτάτης ἀναπτύξεως, εἰς ἣν δύναται νὰ φθάσῃ τὸ νευρικὸν σύστημα τοῦ ἀνθρώπου, αἰσθάνεται ὁ ἀνθρώπος τὴν ἰδιαιτέραν αὐ- τοῦ ὑψηλὴν θέσιν, δι' ἣς μόνος αὐτός ὑπερτερεῖ καθ' ὑπερβολὴν ὅλα τὰ ζωϊκὰ ὀργανισμῶν ἔχοντα πλά- σματα. Αἱ αὐτῆς τῆς σημαντικῆς ἀναπτύξεως τοῦ νευρικοῦ συστήματος διεγείρεται εἰς τὸν ἀνθρώπου μετὰ τὴν ζωϊκὴν συναίσθησιν τὸ αἰσθημα τῆς αὐ- τοσυνειδήσεως, ὅπερ ἄλλως ἔβλεπεν εἰδοὶ ἀ- δύνατον, ἐάν αἱ ἐνέργειαι τοῦ νευρικοῦ συστήματος δὲν ἐφθάνον εἰς τὴν αὐτὴν ἐκείνων βαθμὴν τελειότη- τος καὶ δυνάμεως, ὅν ἐμφαίνουσιν αἱ ἐξωτερικαὶ πρά- ξεις τοῦ ἐνεργούντος ἀνθρώπου. Εἰς ὅλα τὰ ζῶα, τὰ ἀτελέστερα τοῦ ἀνθρώπου ἕνεκα τῆς σμικροτέρας ἀ- νάπτυξεως τοῦ νευρικοῦ συστήματος, παρυσιάζονται εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν ὀργάνων μονομερεῖς σκο- ποί, πρὸς τοὺς ὁποίους συμφωνοῦσι καὶ αἱ ἐξωτερι- καὶ πράξεις αὐτῶν, μόνον εἰς τὸν ἀνθρώπου ὑπάρχει ἀρμονία τις εἰς ὅλας τὰς ἐν τῷ βίῳ πράξεις αὐτοῦ, ἐμφανισμένη καὶ εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ σώματος αὐτοῦ, καὶ καθιστώσα αὐτὸν ἐπιτάξιον εἰς τεχνικὰς δημιουργίας, δημιουργίας πολὺ ἀνωτέρας τοῦ λεγο- μένου ἐνστικτοῦ εἴτε ὁρμημύτου τῶν ζώων, τοι- οῦτος τῆς πρὸς παραγωγὴν τεχνικῶν ἔργων φυσικῆς ἡμῆς καὶ κλίσεως αὐτῶν. Κανὲν ζῶον δὲν παρουσιάζ- ζει τοιαύταν τεχνικὴν ἐπιτηδεύματα, ὅποιαν δύνα- ται νὰ ἀποκτήσῃ ἡ ἀνθρωπίνη χεὶρ. Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει νόμος τῆς φύσεως, ὅτι ἄτομα ὁμοειδῆ δύ- νανται νὰ γεννηθῶσιν μόνον ἐξ ἁρμόνης καὶ ὁμοίας τοῦ αὐτοῦ εἶδους. Ἐνταῦθα ἐνεχράζεν ἡ φύσις τῶ- πους ἀμεταβλήτους, καθ' ὧς εἶναι οἰκοθεν φανερόν ὅτι ὅλως ἀντίκειται εἰς τοὺς ὑπάρχοντας νόμους τῆς φύσεως ἡ θεωρία ὅτι ὁ ἀνθρώπος προήχθη ἀπὸ κατώ- τερόν τινα καὶ λίαν συγγενῆ πρὸς αὐτὸν ζωϊκὸν τύ- πον, ὡς τελειότερα δὴθεν ἀνάπτυξις αὐτοῦ. Ἡ ἀρά- χνη ὑφαίνει τὸν ἰστὸν αὐτῆς αἰώνως κατὰ τὸν αὐ- τὴν τρόπον, καθ' ὃν καὶ πρὸ χιλιᾶδων ἐτών, καὶ ἡ ἀλμπικὴ σκῆπτει τὴν φωλεάν της, ὅπως τὸ ὁρμέμ- φυτον αὐτῆς τὴν ἐδίδαξεν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς· μόνος ὁ ἀνθρώπος ἔχει τὴν ἰκανότητα εἰς τὰς ἐξωτερικὰς πρά- ξεις αὐτοῦ νὰ μεταχειρίζεται τὰ περιστοιχίζοντα αὐ- τὸν ἀντικείμενα κατὰ τρόπον πολὺ διάφορον ἀνα- λόγως τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ προόδου καὶ ἀναπτύ- ξεως· ὅσοι καὶ ἂν θελήσωμεν εἰς αἰονόηστον ζῶον νὰ χορηγίσωμεν δι' ἐπιμελοῦς ἀνατροφῆς τελειότερον διανοητικὴν βαθμὴν, ἀδυνατούμεν νὰ τὸ ὑψώσωμεν

εἰς τὴν αὐτὴν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τελειότητα τῶν πνευ- ματικῶν δυνάμεων· ὁ ὁργανισμὸς τοῦ ζώου δὲν ἐπι- δέχεται τὴν τοιαύτην τελειοποίησιν, καθότι τὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ νευρικοῦ συστήματος ὅρια, καὶ ἡ εἰς ἄμεινον μετ' αὐτοῦ συνάφειαν κειμένη ἀνάπτυξις τοῦ ἐγκεφάλου εἶναι σταθερὰ καὶ ἀμετακίνητος εἰς τὰ διάφορα γένη τῶν ζώων. Πόσον στενὸς εἶναι συνδε- δειμένη ἡ φύσις μετ' ὁρισμένους τινὰς κανόνας καὶ νό- μους περὶ ὁργανισμοῦ τῶν πλασμάτων, ἀποδεικνύε- ται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι ἐκ τῆς γενετηρίου συμμιξεως ζώων διαφόρου εἶδους, καὶ τοι συγγενῶν πρὸς ἄλ- ληλα, δύναται μὲν νὰ γεννηθῶσι νέα τέκνα, ἀλλ' αὐτὰ σχεδὸν πάντοτε εἶναι στεῖρα, ἐπομένως οὕτε δύναται νὰ διαιωνίσωσι τὸ εἶδος αὐτῶν. Ἀληθινὸς ὑπάρχει καὶ τινα παραδείγματα πραγματικῆς γο- νιμότητος τοιαύτων νόθων, ἀλλ' ἡ πείρα διδάσκει, ὅτι αὐτὰ μεταξὺ τῶν οὐδέποτε εἰσὶ γόνιμα, ἀλλ' ὡς ἐπιτοπλεῖσιν γεννῶσι συζευγνόμενα μόνον μετὰ ζώων ἀνηκόντων εἰς τὸ εἶδος τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μη- τρὸς αὐτῶν. ἐπομένως καὶ τὰ ἐκγονα αὐτῶν ἐπὶ τέ- λους καταντῶσι πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ἀρχικὸν εἶδος, εἰς ὃ ὑπάγεται καὶ ὁ πατὴρ ἢ ἡ μήτηρ τῶν νόθων αὐτῶν· ὅσα δὲ νόθα κατὰ τὴν μόνον γεννῶσι, καὶ οὐχὶ κανονικῶς, μέχρι δευτέρως ἢ τρίτης τὸ πολὺ γενεᾶς δύναται νὰ παρεκτείνωσι τὴν γονιμότητα αὐτῶν. Ἐάν λοιπὸν τοῦτους τοὺς περὶ γενέσεως καὶ διαιωνίσεως τοῦ εἶδους ὑπάρχοντας φυσικοὺς νόμους ἐφαρμόσωμεν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἔχομεν μίαν τῶν τρανωτάτων ἀποδείξεων περὶ ἐνότητος τοῦ ἀνθρώ- πινου γένους. Ἰδοὺ πῶς ἐκφράζεται περὶ τούτου εἰς τῶν ἀθανάτων ἡρώων τῶν φυσικῶν επιστημῶν, ὁ Ἀλέξανδρος Ὀμβρόλδος (Kosmos §. I. d. 379): «Ὅσοι περισσώτερον χρόνον ἐνδιαιτῶνται εἰς τὰς ἀκροτάτας διαφορὰς τὰς κατὰ τὴν ποικιλίαν τοῦ χρώματος καὶ τῆς μορφῆς, καὶ παραδοθῇ εἰς τὴν ζωηρότητα τῶν πρῶτων αἰσθητικῶν ἐντυπώσεων, βεβαίως δὲν διστάζει νὰ κλινῇ εἰς τὴν θεωρίαν, ὅ- τι αἱ φυλαὶ τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι μόνον ἀπλῶς παραλλαγὰι τοῦ αὐτοῦ εἶδους, ἀλλὰ γενναὶ ἀν- θρώπων ἀρχικῶς διάφοροι ἀπ' ἀλλήλων. Ἡ στα- θιρότης τύπων τινῶν ἐν μέσῳ τῆς δυσμενεστάτης ἐπιδράσεως ἐξωτερικῶν, ἰδίως δὲ κλιματικῶν αἰ- τιῶν, ἐφαίνεται εὐνοοῦσα τοιαύτην τινὰ παραδοχὴν περὶ τῆς ἀνθρωπίνου καταγωγῆς, ὅσοι βραχυχρό- νιοι καὶ ἂν εἶναι αἱ ἐποχαί, ἀπ' ὧν ἱστορικαὶ φη- μάι διεσπώθησαν μέχρι ἡμῶν. Ἀλλ' οἱ διάφοροι βαθμοὶ οἱ εἰς τὸ χρῶμα τῆς ἐπιδερμίδος καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ κρανίου ἀπαντῶμενοι, (ὁποίους μὲς ἀνεκάλυψε κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἡ ταχέως προόδος τῶν γεωγραφικῶν γνῶσεων), ἡ ἀναλογία τῶν παραλλαγῶν τοῦ εἶδους εἰς τὰς διαφορὰς τῆς ἀλλοίων ζώων ἀγρίων τε καὶ ἡμέρων, αἱ ἀ- σφαλεῖς πείραι, ὁποῖαι ἡδυνήθησαν νὰ ἔχωμεν περὶ τῶν ὁρίων τῆς γονιμότητος τῶν νόθων, εἶναι, κατ' ἐμὲ, λόγοι πολλὰ ἰσχυροὶ ὑπὲρ τῆς ἐνότητος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Τὸ μεγαλύτερον δὲ μέρος τῶν ἐνστάσεων, τὰς ὁποίας ἐνόμεζον ποτε ὅτι εὐρί- σκουσιν οἱ τῆς ἐναντίας γνώμης, ἀνιέρθη διὰ τῶν

ἀκριβεστάτων παρατηρήσεων τοῦ Τειδεμάννου ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου τῶν Νιγριτῶν καὶ τῶν Εὐρωπαίων, καθὼς καὶ διὰ τῶν ἀνατομικῶν ἐρευνῶν τοῦ Βρολί- που καὶ τοῦ Βιζύρου περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς λε- κάνης· ἐάν ὅλους ἐν γένει τοὺς μελανόχρους Ἀφρικα- νοὺς λαοὺς ἐφ' ὧν μέγα φῶς διέχυσε τὸ οὐσιώδες σύγ- γραμμα τοῦ Πριχάρδου, παραβάλλωμεν μετὰ τοὺς Παπούας, καὶ τοὺς Ἀλφουρούς, τοσούτω μετὰ τοὺς κατοίκους τῶν πρὸς μεσημβρίαν τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Αὐστραλίας νήσων, βλέπομεν σαφῶς, ὅτι μέ- λαν χρῶμα, οὐλαὶ τρίχες, καὶ Νιγριτοειδὲς χαρα- κτήρες προσώπου· παντάπασιν δὲν συναπαντῶνται ὅλα ὅμοι. Ἐνὸς εἰς τοὺς ἐσπερίους λαοὺς μικρὸν μόνον μέρος τῆς γῆς ἦτον ἀνεωγμένον, ἐπέπεν ἐξ ἀνάγκης νὰ σχηματίζωνται μονομερεῖς θεωρίαι ἢ κατὰ τοὺς τροπικοὺς θερμοῦς τῶν ἡλιακῶν ἀκτί- νων, καὶ τὸ μέλαν χρῶμα τῆς ἐπιδερμίδος ἐφαί- νοντο ἀδιαχώριστα· ἀλλ' εἰς τῶν μεγίστων ἀνα- τόμων τῆς ἐποχῆς ἡμῶν, ὁ Ἰωάννης Μύλλερους, ἐν τῷ περιληπτικωτάτῳ αὐτοῦ συγγράμματι Physi- ologie des Menschen, παρατηρεῖ ὅτι τὰ γένη τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν, διασπειρόμενα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, ἀλλοιοῦνται ἐντὸς τινῶν εἰς τὰ εἶδη καὶ γένη προγεγραμμένων ὁρίων, καὶ δικαιώ- νησινται ὁργανικῶς ὡς τύποι τῶν ποικίλων εἰδῶν. Αἱ παροῦσαι φυλαὶ τῶν ζώων προέκυψαν ἐκ τῆς συγχρόνου ἐπιδράσεως πολλῶν καὶ διαφόρων κατ' ἐκείνας δυσπαροδείκτων ἐσωτερικῶν τε καὶ ἐξωτε- ρικῶν αἰτιῶν, καὶ αἱ παραδοχῆται παραλλαγὰι τοῦ εἶδους ἀπαντῶνται εἰς ἐκεῖνα τὰ ζῶα, ὅσα δύ- νανται νὰ διασπαρῶσι καὶ νὰ ζῶσιν ἐπὶ μεγάλης- τέρας ἐκτάσεως τῆς γῆς, ἐξ ὧν εἶναι καὶ τὸ τε- λεώτατον πάντων ὁ ἀνθρώπος· ἐπομένως αἱ ἀν- θρώπινοι φυλαὶ εἶναι τύποι ἐνὸς καὶ μόνου εἶδους συζευγνόμενοι πρὸς ἀλλήλας γονίμως, καὶ διὰ τῆς γενέσεως ὁμοειδῶν ἀτόμων διαιωνίζουσαι τὴν εἰ- κείαν μορφήν· δὲν εἶναι εἶδη διάφορα ἐνὸς γένους, διότι τότε τὰ νόθα ἐκγονα αὐτῶν ἐμελλον νὰ ᾔ- ναι στεῖρα μετὰ τῶν.»

Ἐνταῦθα διὰ τῆς πείρας ἀποδεδειγμένον· ὅτι τὰ ἄτομα τῶν διαφορῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν οὐ μόνον γονίμως συζεύγνυνται πρὸς ἀλλήλας, ἀλλὰ καὶ προά- γουσι τὴν γονιμότητα μεταδίδοντα αὐτὴν καὶ εἰς τὰ ἐκγονα τῶν, ἐπομένως οἱ ἐκ τῆς συμμιξεως αὐ- τῶν γεννῶμενοι μιγάδες διαιωνίζουσι τὰ ἄτομα τῶν μιγνύμενων καὶ μετ' ἀλλήλων, καθὼς καὶ μετ' ἀτό- μων ἄλλων φυλῶν, ὥστε ἐκ τῶν διαφορῶν διασταυ- ρώσεων τῶν φυλῶν γεννῶνται αἱ διαφορῶν εἰδῶν ἐ- πισκιασεῖς τῆς ἐπιδερμίδος· καὶ κατὰ τοῦτο αἱ ἀν- θρώπινοι φυλαὶ ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας τὴν αὐτὴν ἀνα- λογίαν, ἣν καὶ αἱ διάφοροι φυλαὶ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐ- τοῦ εἶδους τῶν ζώων· μάλιστα· ἐάν παραβάλλωμεν τὰς διαφορὰς φυλῶν ὁμοειδῶν ζώων, π.χ. τῶν οἰκτα- κῶν, πρὸς ἀλλήλας, μεγαλητέρας διαφορὰς ὡς πρὸς τὰ ἐξωτερικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν φυλῶν εὐρίσκο- μεν εἰς τὰ ζῶα ἢ εἰς τὰς διαφορὰς ἀνθρωπίνους φυ- λὰς. Τὰ ἐξωτερικὰ διακριτικὰ σημεῖα, τὰ ἐν τῇ φύ- σικῇ ἱστορίᾳ συνήθως ὡς οὐσιώδη χαρακτηρηστικά

της διακρίσεως τῶν φυλῶν θεωρούμενα, οὐ μόνον εἰς τὰ καθ' ἑκάστη αἰτομα ἀνθρώπων πραγματικῶς καταγομένων ἀπὸ γονέων ἐξ ὁρισμένης τινὸς φυλῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς ὁλοκληρούς λαούς τοσοῦτον ἐνώνονται μετ' ἀλλήλων, ὥστε οὐδ' εἰς αὐτὰ ἐκείνα τὰ άτομα, ἐν οἷς γίνεται ἀπὸ ἐνὸς τόπου εἰς ἕτερον μετάδοσις, δύναται νὰ διακριθῶσι πλέον. Ἱστορικῇ δὲ ἐπὶ τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐγκεφάλου σταθερῶς ἐμφανισμένη διάκρισις τῶν φυλῶν δὲν ὑπάρχει οὐδαμῶς, ἐπομένως τὰ οὐσιωδέστατα χαρακτηριστικά τοῦ ὁργανισμοῦ, δι' οὗ ἐξέρχεται ὁ ἀνθρωπος πύκτων τῶν ζωϊκῶν ὄντων, μ' ὅλην τὴν διαφοράν τῶν ἐξωτερικῶν τύπων τὴν εἰς τὰς διαφόρους φυλὰς συνήθως ἀπαντασσομένην, εἶναι πάντοτε τὰ αὐτά.

Βεβαιώσας δὲν δύναμαι νὰ ἀρνηθῶμεν ὅτι ὡς πρὸς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν προκατερίθεται διαφορά τις μεταξὺ τῶν φυλῶν, τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἀλλοιότης, ἢ ὅτι μερικῶς εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν βλεπομένη. Τέσσα τῶν αὐτῶν γονέων οὐ μόνον κατὰ τὴν εὐφυίαν καὶ τὰ λοιπὰ φυσικὰ προτερήματα οὐσιωδῶς διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τοὺς ἐξωτερικοὺς τοῦ προσώπου χαρακτηρισμοὺς τὴν αὐτὴν πάντοτε ὁμοιότητα ἔχουσιν. Πόσην ἢ ἐπιβάρυν ἔχει καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀδυνατούς κατὰ τὸν νοῦν ἡ μετεπιμείλεις γινόμενη ἀνατροφή, καὶ ἡ ἐκ προδόσεως ἀνάπτυξις, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν διέγερσις τῶν ἐν νερῷ κώδων καταστάσεως ἐνισχυμένων πνευματικῶν δυνάμεων, ἀποδεικνύουσι τρανῶς τὰ περὶ τῶν ἡλιθίων ἐκ παιδιουτικῶν καταστάσεων, οἷα τὰ ἐν Ἰνδία. Οὐ ποῖας δὲ εὐγενεῖς ἀλλοιώσεις ἐπιφέρει καὶ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν τύπων εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς ἡ μακροχρόνιος καλλιέργεια τῶν διανοητικῶν τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεων, διαγίνεται ἐπιστάμων τις ἐκ τῶν οἰκιστῶν. « Ἡ ἐπιβάρυν τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως εἶναι λίαν ἀσυνήθιστος, ἐπὶ χαρακτηριστικῶς τοῦ προσώπου, καὶ ὅλον τὸ σχῆμα τοῦ εἰς Εὐρώπην μετακομισθέντος ἀγρίου Ἀφρικανοῦ γίνεταί εὐγενέστερον καὶ πεμνότερον. » οἱ μὲν αὖτε ἐμφανίζονται πλεονεχύνοντες, τὸ δὲ ζωογονητικὸν πνεῦμα αὐτοῦ ἐκφράζεται ζωηρῶς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. « Εἰς μὲν οὖν δ' ἐμφανίζεται ἡ ἐπὶ τῇ παιδείᾳ εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον Νιγηρίτην ἀνατρέφοντα ὑπὸ ἀνθρώπων τῆς λευκῆς φυλῆς. » οἱ Λιβύες γονεῖς τῶν εἶναι ἡδὴ καὶ ἐκ τούτων ἀνεπτυγμένοι, καὶ συγγρηνοὶ μὲ τὴν γεννησὶν μεταδιδόντες εἰς τὰ τέκνα τῶν εἰδὸς τι παιδείας, ἥτις ἀπολύτως αὐτὰ παρακινεῖται, οὐδὲ κατὰ τῆς τελευταίας ἀναπτύξεως καὶ σῶμα καὶ πρῶτον, καὶ αὐτὸ τὰ κρανίον ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεὰν κλίνει εἰς τὸν σχηματισμὸν καὶ τὸν πᾶν τῆς Κανακτικῆς φυλῆς, μ' ὅλον τὸ μελανόχρουν τῆς ἐπιδερμίδος καὶ τὰς οὐλὰς τρίχας αὐτῶν. »

« Ὅτι αἱ ἀλλοιώσεις τοῦ χρώματος καὶ τῆς ποιότητος τῶν τριχῶν προέρχονται μόνον ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ περὶ τὸν βίον, καὶ ἐκ τῶν ἐπιδράσεων τοῦ κλίματος, ἀποδεικνύει ἡ πείρα οὐ μόνον εἰς τὰ οἰκιστὰς ἡμῶν ζῶα, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἀνθρώπον. Τέσσα Εὐρωπαϊκὴν γεννηθέντα εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας ἔχοντα χροῖα μελαγχρονωτέρου ἢ οἱ ἐν τῇ Εὐρώπῃ γεννη-

νόμενοι ἀδελφοὶ αὐτῶν, καὶ ἀπὸ οἱ γονεῖς τῶν ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐπίσης διαφέρουσιν ἀπὸ τοὺς μετέπειτα ἐν τῇ Εὐρώπῃ γεννηθέντας ἀδελφούς αὐτῶν. Ἄλλως τε εἰς τοὺς ἀπὸ Βόρειων καταγομένους κατοίκους τῶν ὑπὸ τοὺς Τροπικοὺς χωρῶν τῆς Ἀμερικῆς συνήθως παρατηρεῖται μελανίζουσα τις ἐπισκίασις τῆς ἐπιδερμίδος, καὶ σκοτεινότερος χρωματισμὸς τῆς κόμης, αἵτινες ἀλλοιώσεις γίνονται ἐπὶ σημαντικώτεροι, εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς αὐτῶν. Τοῖνα οὖν οἱ ἀπόγονοι τῶν Νιγηρίτων εἰς τὰ ψυχρότερα κλίματα δὲν γίνονται τόνον μελανες, ὅσον εἰς τὰς θερμὰς ζῶνας τῆς Ἀφρικῆς. Ἐὰν λοιπὸν αἱ περὶ ὀλίγων ἀνθρώπων γενεῶν μὲς ἀποδεικνύουσιν ἤδη ὅσοις ἀλλοιώσεις συμβαίνουσιν εἰς τὸν ἀνθρώπον ὡς πρὸς τὰ χαρακτηριστικά τὰ διακρίνοντα τὰς ἀνθρωπίνους φυλὰς διὰ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπενεργειῶν καὶ τῆς ἐσωτερικῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως, ἅρα καὶ φυσικοεπιστημονικῶς δύναμεθα νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι αἱ διαφοροὶ τοῦ ἀνθρώπου γένους φυλὰ ἀπὸ ἑα μόνον ἀρχικὸν τύπον παρεχόμενον, καθίσταν μάλιστα τὸ ἀνθρώπινον γένος πρὸ πολλῶν ἐκπονησθησάντων ὑπάρχον, δὲν εἶχε πρότερον τὴν σήμερον τοσοῦτον τελειοποιημένην καὶ δραστηρίαν ἐπὶ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως ἐνεργείαν ἐπιμείζον καὶ ἐμπυρικήν σχέσιν. Ποῖα δὲ τῶν διαφορῶν φυλῶν συγγενεῖς μᾶλλον εἰς τὸν ἀρχικὸν τύπον, εἶναι δύσκολον νὰ διακρίνῃ τις διὰ τῆς φυσικῆς ἱστορίας, μολοντί αἱ μέγροι τοῦ ἀποκαθηθεῖσιν ἐπιστατήμοναί περὶ μὲς πεῖθου νὰ παραδεχθῶμεν ὅς τοιαῦτα τὴν Κανακτικὴν φυλὴν. Ἰδὲ τύπος τοῦ κρανίου τῶν ἀτόμων τῆς Κανακτικῆς φυλῆς καὶ τῶν ἀπὸ τὴν ἐν τῇ μέσῃ μεταξὺ τῶν τύπων τοῦ κρανίου τῶν ἀτόμων τῶν ἄλλων ἀνθρωπίνων φυλῶν, καὶ ὅσον τὰ άτομα φυλῆς τινος φθάσαν εἰς ἀπώτερον βαθμὴν πνευματικῆς ἀναπτύξεως, τότε καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ κρανίου αὐτῶν προσεγγίζει πολὺ εἰς τὴν τύπον τὸν συνήθως ὡς τῆς Κανακτικῆς φυλῆς θεωρούμενον. Ἄλλ' ἐὰν κατὰ τὰς γεγεννημένας πείρας ἡ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεὰν ἐξακολουθούσα πνευματικὴ ἀνάπτυξις ἐμφανιστάται ἐπιβάρυν ἔχῃ ἐπὶ τοῦ τύπου τοῦ κρανίου, διὰ ποῖον λόγον δὲν ποτε καὶ νὰ παραδεχθῶμεν τὸ ἀνάπαυον, ὅτι διὰ τὴν ἐν τῇ μέσῃ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν δυνάμεων ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεὰς πρὸς καὶ ὁ τύπος τοῦ κρανίου ὀλονται νὰ ἀλλοιούται ὁριστικώτερον, καὶ νὰ ἀπομακρύνεται τοῦ ἀρχικοῦ τύπου. Ἐνταῦθα λίσταται καὶ τὸ ἴδιον, πᾶσι οἱ διαφοροὶ αὐτοὶ τύποι τοῦ κρανίου παρὰ τοῖς διαφοροῖς ἀνθρωπίνους φυλὰς καὶ ὁ λόγος εὐρίσκειται, ὅτι ὅν ὁλοκληρῶς καὶ ὡς βλέπομεν μεταξὺ τῶν εἰς φυλὴν διανοητικῆς ἀναπτύξεως μικρὸν τι ἀνάπαυον τῆς ζωῆδος καταστάσεως. Τοῦτο πληρέστατα συμβαίνει καὶ μὲ τὴν φυσιολογικὴν καὶ διὰ τῆς πείρας ἀποδεικνύεται γινώσκον, ὅτι μονομερεῖς ἐνασχολήσεις, ἢ διαρκὴς εὐμενὴ ἐξασκουμένη ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεὰν, ἐπιφέρει ἀλλοιώσεις ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς. Ἐὰν δὲ προσεκτικῶς βλέπωμεν ῥίψωμεν ἐπὶ τῆς γεωγραφικῆς διασπορῆς τῶν καθ' ἑκάστη

εἰδῶν τῶν ζώων, τὰ εὐρίσκομεν ἄγρια μόνον εἰς τινὰς τόπους τῆς ἡμετέρας γῆς, καὶ μολοντοῦτο γνωρίζομεν ἤδη ἐκ πείρας, ὅτι μεταφερόμενα εἰς ἄλλα μέρη τῆς γῆς οὐ μόνον ζῶσιν ἐπίσης καλῶς, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτοὺς δύναται νὰ αὐξάνωνται. τὰ διαφορὰ οἰκιστὰς ἡμῶν ζῶα εἶναι τὰ ἀριστα παραδείγματα περὶ τοῦτο. Ἀλλὰ τὸ αὐτὸ παρατηροῦμεν καὶ εἰς τὰ φυτὰ, ὥστε ὁ ἐμπειρὸς φυσιολόγος δύναται ὡς ἐκ τῶν ιδιοτήτων αὐτῶν ἐν ἀκαρεῖ νὰ διακρίνῃ ἀνὰ τὰς αὐτῆς ἢ ἀπ' ἐκείνης τῆς χώρας καταγόμενα ἀρχικῶς. Ὡς πρὸς τὸν ἀνθρώπον δὲ, δύναμεθα καὶ ἐπισταμονικῶς νὰ δικαιολογήσωμεν τὸν διςχυρισμὸν ὅτι ὁ πῆρξεν ὁρισμένους τὸς τόπους τῆς ἡμετέρας γῆς, ὅστις πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς κατὰ τὸν ἀνθρώπινον γένους. Ἄν δὲ ὁ τόπος οὗτος εἰσέτι ὑπάρχῃ, ἢ ἔνεκα τῶν διαφορῶν μεταβολῶν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἐγενεῖται ἀγνωστος εἰς ἡμᾶς, εἶναι ἀδιάφορον εἰς τὴν ἀλήθειαν τοῦ διςχυρισμοῦ. Αὐτὴ ἡ ἰδία πραγματικὴ ἀλήθεια, ὅτι ἀνθρώποι, ζῶα καὶ φυτὰ ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν πατρίδα εἰς ἄλλας χώρας μετακίεσαντες, οὐ μόνον ζῶσιν ἐν αὐταῖς, ἀλλὰ καὶ αὐξάνονται, καὶ ἀλλοιοῦνται συνήθως εἰς τὰς ἐπερχομένας αὐτῶν γενεάς, ἔνεκα διαφορῶν ἐξωτερικῶν τε καὶ ἐσωτερικῶν ἐνεργειῶν, ἢ ἀλλήλων, λέγω, αὐτὴ μὲς πείθει καὶ ἐπὶ σταμονικῶς νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀρχικῶς ἀπὸ ἐνὸς μόνου κέντρου γενεῶν κατὰγεται. Ἐὰν δὲ κατὰ τὰ εἰρημένα ἀνελίξωμεν καὶ τὸ βιβλίον τῆς φύσεως, οὐδὲνα τόπον εὐρίσκομεν, ὅς τις εἰς τὰς παρ' ἑκάστη ἐθνῶν τῆς γῆς διατηρουμένης ἱστορικῆς παραδόσεως οὐδ' εἰς τὸ παραμικρὸν νὰ ἀντίκται.

(ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ)

Γαβριήλ Σοφοκλῆς.

Εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον.

Ὁ ἅγιος Πέτρος, κωμόπολις ὀρεινῇ, ἐπὶ ἐνὸς τοῦ ὄρους Πάρωνος κλάδου κειμένη, ὀρίζεται πρὸς βορρῆν ὑπὸ τῆς κόμης ἁγίου Ἰωάννου, πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς κόμης Πλατάνου, Σιταίνης καὶ Καστανίτσας, πρὸς νότον ὑπὸ τῆς Μαρτίτσας καὶ Ἀραχόνης, καὶ πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῶν Βουρδούριων, Βερβανίου καὶ Καστρίου. Ἐὰν ἀνατρέξωμεν εἰς τὰς ἀρχαίας πηγὰς, εὐρίσκομεν εἰς τὸν Πανσάνιον ὅτι ὑπᾶρχε παρὰ τὴν σημερινὴν κωμόπολιν ἅγιον Πέτρον κώμη τις λίαν ἀξιολόγος Εὐκ. α Ἀπὸ δὲ τῶν πολυανδρίων ἰόντι, Ἀθηνῆντέ ἐστιν, εἰς ἣν Αἰγινῆται ποτὶ ἔρχοντο καὶ ἐτέρω κώμῃ Νηρί, τρίτη δὲ Εὐκ μεγίστη τῶν κωμῶν καὶ ἱερὸν Πολυχράτους ἐστὶν ἐν ταύτῃ. Ὁ δὲ Πολυχράτης ἐστὶ καὶ οὗτος Μαχάωνος υἱός, ἀδελφός δὲ Ἀλεξάνδρος καὶ ἰσάται τοὺς ταῦτα καὶ τιμὰς παρὰ τῶν προσοικῶν ἔχει. Ἀνατείνει δὲ ὑπὲρ τὰς κόμης ὄρος, παρ' ὃ καὶ Λακεδαιμονίων ἐπ' αὐτοῦ πρὸς Ἀργεῖους ὄροι καὶ Τεγεάτας εἰσὶν, ἐξήκασι δ' ἐπὶ τοῖς ὄροις Ἑρμαὶ λίθου καὶ [ἐκ τούτων] τοῦ χωρίου τὸ δ. νομα (α). Ἐπὶ δ' αὐτῶν ποταμὸς καλούμενος

(α) Ἐνταῦθα ἐπροσέθεμεν εἰς τὸ κείμενον ἐκ τῶν ὁδῶν ἡ ἐξ ὧν καὶ τοῦ χωρίου. οὕτως ἔγραψε καὶ ὁ Δακτύλιος μεταφραστὴς τὸ de quibus προσθέντων.

Τάνος· εἰς γὰρ δὴ οὗτος ἐκ τοῦ Πάρωνος κάτασι βέων διὰ τῆς Ἀργείας καὶ ἐκδίδασιν εἰς τὸν Θουράω τὴν κόλπον (β). Τὸ χωρίον τοῦτο ἐρχόμεθα νὰ ἐξετάσωμεν. Καὶ περὶ μὲν τῆς κόμης Ἀθηνῆς ἡ κατὰ τὸν Θουκυδίδην Ἀθηνῆς, κειμένης ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἀστρους ἄλλοτε θέλομεν ἰδίως πραγματευθῆ. Περὶ δὲ τῆς Νηρίδος, ἥτις μετ' αὐτὴν ἔπεται οὐδὲν ἐτι γνωρίζομεν, καὶ πιθανὸν νὰ ἔκειτο παρὰ τῇ νῦν Καστρίῳ, ἐν τοῖς ὄροις τῶν ἀμπελώνων τοῦ ἁγίου Πέτρου ἀραγαλιθεὶς κυλούμενων, ὅπου καὶ παρὰ πολὺ εὐρίσκονται ἀρχαῖοι κέρατοι καὶ ἄλλα λείψανα. Ἐνταῦθεν καὶ πολλὸν πόρνον λίθον οἱ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Πέτρου οἰκοδομοῦντες μετεκράσαν. Μένει λοιπὸν ἡδὴ περὶ τῆς Εὐκ, ὡς οἶαν τ' ἐν ἐκτάσει νὰ λαλήσωμεν.

Ἄν ΝΑ. τοῦ ἁγίου Πέτρου περὶ τὴν ἡμίσειαν ὤραν βαδίσωμεν, ἀπαντῶμεν ἐν τινὶ θέσσει Βατοιάτῃ καλούμεν ὄρη καὶ ἐρείπια, ὅπου οὐ μόνον ἀπείροι κέρατοι καθ' ἑκάστην ἀνασκάπτονται καὶ εἰς ἅγιον Πέτρον μεταφέρονται, ἀλλὰ καὶ πῖλοι ἀρχαῖοι εὐρέθησαν. Ἡ θέσις αὕτη εἶναι ἡ μόνη κατ' ἐκείνη τὸ μέρος ἀξία πρὸς ἱδρυτὴν κόμης τινὸς ἀξιολόγου, εἰς ἀγροὺς ἡδὴ μετατραπείσα ἀραχόσιτου. Ἀπέναντι ταύτης ΝΑ. ἐν περίπου τέταρτον ἐπὶ λομυδίου κυκλώπευ ἀπαντῶμεν τετράγωνον παραπολὺ μικρὸν καὶ παρ' αὐτῷ μετὰ καὶ ἄλλων πετρῶν κυλινδρικήν τινα ἀττήλην ἐκ λευκῆς μαρμάρου ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἔχον μάνην. Τὸ τετράγωνον τοῦτο ἐθεώρουν οἱ τῶν τόπων τοῦτων λόγιοι ἀκριβεστέρων ἀλλ' οὐδὲως παραδεκτέα εἶναι ἡ γνώμη τινος ἔνεκα τῆς σμικρότητός του, δυνά τὸν ὅμως πρὸς τιμὴν θεοῦ τινος ἢ ἔρωτος ἐνταῦθα ἱερὸν τι νὰ ἴδωμεν. Ταύτην θεωροῦμεν ὡς τὴν κόμην τοῦ Πανσανίου Εὐκ· τὸ δὲ τετράγωνον πιθανῶς ὡς τὸ βῆθρον τοῦ Πολυχράτους ἱερὸν διότι, ὡς αὐτὸς ὁ Πανσανίας λέγει, ἀνατείνει ὑπὲρ τὰς κόμης ὄρος ἐπὶ τοῦ οἰοῦ τοῦ ὄρος τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀργείων καὶ Τεγεάτων εἰσι. Καὶ τῷ ὄντι τὸ ὄρος τοῦτο νῦν καλεῖται Ζυγὸς (γ), ἐπ' αὐτοῦ μὲχρι σήμερον τρεῖς πρυμεγέλει σωροὶ ὑπάρχουσι κοινῶν λίθων πλησίον ἀλλήλων κειμένων, οὓς καὶ φονευμένους οἱ ἐνταῦθα κατοικοῦντες καλοῦσιν ἐν εἰδῇ μνημείων ὄντας. Οὗτοι βεβαίως τρεῖς ὄντες τοὺς τρεῖς ἐμφανίζονται τῶν τριῶν πολιτειῶν Λακεδ., Τεγέας καὶ Ἀργεῶν ὄρους. Ὅταν λοιπὸν οἱ φονευμένοι ἦναι αἱ Ἑρμαὶ τῶν λίθων, ἦται τὰ βῆθέντα ὄρη, καὶ ἐπ' αὐτὰ καὶ τὸ ὄρος ἔκειντο οἰκώματι, οὐδαμῶς ἄλλα ὑπάρχει θέσις οὕτω κατάλληλος πλὴν τούτων, ἐν ἣ καὶ ἀρχαῖα διατηρῶνται ἐρείπια. Ἐκ τοῦ ὄρους τοῦτου (Ζυγοῦ ἢ φονευμένων), ὡς καὶ ἐκ τοῦ πολὺ αὐτοῦ ὑψηλοτέρου Πάρωνος, ὅπου φανερώτατα εἶναι ὁ νῦν καλούμενος Ἀλεξάνδρος κατ' ἐρχεται βέων ὁ ποταμὸς Τάνος, νῦν Τριπόταμα εἰς τὸν Θουράω ἐκβάλλων κόλπον.

(β) Πανσαν. βιβλ. β. κεφ. 38. ὡς καὶ Θουκυδίδης. Ἐντὶ τῷ Στεφάνῳ εἰς τὴν λέξιν Εὐκ.

(γ) Ὁ Ζυγὸς περὶ τὴν ἡμίσειαν ἀπέχει ΝΑ τῆς κωμοπόλεως ὅραν καὶ ἐπ' αὐτοῦ παρὰ τὴν ὁδὸν τῆς Σιταίνης αἱ Ἑρμαὶ, μεταξὺ τοῦ Ζυγοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πέτρου ὑπεράνω τῆς Κρύας Βρύσεως εἰσέτι ἔχον φαίνονται τῶν ὑπὸ τῶν τροχῶν τῶν ὁμαίων κατασταθέντων αὐλάων.

καὶ θετικῶν, ἐὰν πρὸς ἐκμάθησιν τοιαύτης ἐπιστή-
μης εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνστερνισθῶμεν διὰ μακρῶς καὶ
συνεχῶς μελέτης τὰς γνώσεις καὶ τοὺς κανόνας αὐ-
τοῦ, ἢ οὕτως εἰπεῖν, νὰ συσσωματωθῶμεν μετ' αὐ-
τοῦ, πῶς ἔτι δυνάμει ἡμεῖς πάντῃ ἀπεχρῆσθαι περὶ
τῆ διοικητικῆς δίκης, (ὅ, διὰ τὴ πολλὰκις ἀκρι-
βεστάτου καὶ ἀκρίβειστον πολλῶν ὅρων αὐτοῦ,
δυσκλόμεν εἰσεῖν νὰ ἀναγνώσκωμεν ἐπιστήμην,) ἀ-
πρόσφοροι δὲ μόνον εἰς τὴν πρῆξιν σπουδῶν τῶν
ζητημάτων καθόσον παρουσιάζονται, πῶς ἔτι, λέ-
γόμεν, δύνασθαι νὰ ἐνδομησώμεν περὶ τὴν λύσιν
αὐτῶν;

Εἰς τὴν κυριωτάτην ταύτην ἐλπίσιν προστίθενται
δυστυχῶς καὶ ἄλλαι, καθιστάνουσι δυσχερεστέραν
τὴν ἐνίστασιν τῶν δυσκλίων ὅσαι πηγάζουσιν ἐξ
ἐκείνης. Ἰδὲν δὲ αὐταὶ τὰ αὐτὰ ζητήματα ἐμφανί-
ονται ἐνέτι διαρρήδεις καὶ ἄνευ συνεννόησεως ὑπὸ δια-
φόρων ὑπουργείων τὸ καθέκαστον τῆς ἐργασίας τοῦ νό-
μου, ἐν τοῖς γραφείοις, μεταβιβαζέται συνεχῶς ἀπὸ
τοῦ τμηματάρχου εἰς τὸν γραμματέα, καὶ ἀπὸ τοῦ
τοῦ εἰς τὸν βοηθὸν αἱ προσηγορίαι πρόξεις λη-
θροῦνται ἢ μνησθῆναι ἄγνωστοι ἄλλοις διὰ μικρο-
στομίαν ἀνεγείρονται σεσαθρωμέναι καὶ γελοῖαι ἐ-
ξηγήσεις, τὸ δὲ μείζον, οὐδεμίαν συζήτησιν, οὐτα
κἀν ἐμπρόσθετον, γίνεσθαι, διὰ τὴν συνήθη ἀμάθειαν
τῶν ὑπουργῶν, διαστρεφόντων πολλὰκις καὶ αὐτὸν
τὸν νόμον μετὰ πᾶσις ἀνεκκ.

Ἐκ τοῦ κακῶτος, ἢ, κυριολεκτικώτερον, ἐκ τοῦ
συμμετοῦ τοῦτου, ἐπεδημιῶσαν, οἰκτιρ. φερόμενοι, νὰ
συσσωσι τοὺς διοικητικοὺς ὑπηρέτας οἱ τρεῖς ἐκδό-
ται τῆς *Εφημερίδος*, ζήτούντες προδήμως νὰ ὀρί-
ξωσι πρὸς αὐτοὺς τὴν νόμον τῆς *Ἀριθμῆτος*.

Τὴν προθυμίαν ταύτην τῶσιν μᾶλλον ἐπαινοῦμεν,
καθόσον τὸ ἔργον δὲν εἶναι ὅσον γίνεται εὐκλινον.
Τὰ εἰλαστικὰ ἔργα τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτε-
ρικῶν παρεμφύρουσι, καὶ ἰκανῶς μάλιστα, κατὰ τὴν
διατάξιν αὐτῶν, πρὸς τὴν μέθοδον τῆς νομολογίας
τοῦ ἢ αὐτὴ ἀταξία ἐπικρατεῖ καὶ κατ' ἀμρότερον.
Ἦσπερ τῇ ἀληθείᾳ δὲν ἀπαιτεῖται ζῆλος κατώτερος
τοῦ καταβληθέντος; πάλαι πρὸς ἐκκαθάρισιν βασιλι-
κῆς τινας, αὐτῆς ὑπὸ τινος ἡμέρου τῆς ἀρχαιότη-
τος, εἰς τὸ νὰ κατὰ τις εἰς τοὺς κεκοιναμένους
τάφους τῶν ἀρχαίων, καὶ ἀνασκαφῶν αὐτοὺς νὰ κα-
ταρτίβῃ κεκυφῶς καὶ καθυδῶς ὥρας, ἡμέρας ἢ καὶ μή-
νας ὁλοκλήρους εἰς τὸ νὰ ἀναγνώσῃ μυρίων εἰδῶν γρα-
φῆς, ἐξ ὧν αἱ πλείους δέονται στυγῆς. Φαίνεται
δὲ ὅτι τοσαύτη καὶ τοιαύτη ἡ σύγχυσις τῶν ἀρχαίων,
ὥστε καὶ μετὰ τὴν ἐπίμονον ἀνζήτησιν τῶν ἐκδό-
τῶν, πάλιν ὅλα τὰ ζητούμενα δὲν εὐρίσθησαν. Ἐν τῇ
δευτέρῃ φυλλοδίῳ, πρὸς εἰπεῖν, τῇ περιέχοντι τὰς
περὶ βουλευτικῶν ἐκλογῶν διατάξεις, δὲν καταγω-
ρίσθη μετὰ ἄλλων καὶ ἡ ἀπὸ 21. Ἰουνίου ὑπ'
ἀριθ. 9152 ἐγκύκλιος. Ἦτο δὲ αὕτη τοιοῦτον μᾶλ-
λον ἀναγκαῖον, καθόσον ἡ ἀπὸ 18. Οκτωβρ. 1850.
ὑπ' ἀρ. 18389. πρὸς τὴν νομάρχην Ἀκαρνανίας δια-
σταλὴ, ὑποθέτουσα ὅτι ἡ ἐπαρχία Βονιτίας ἐμελλε
νὰ ἐκλεξῇ τρεῖς, ἀντὶ δύο, βουλευτάς, ὁρῶν νὰ γί-
νωσι δικτοὶ μόνον οἱ δύο, ἐκείνοι οἵτινες θέλουσι λά-

βει τὴν μεγαλύτεραν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν
ἐντὶ ἡ ἐγκύκλιος ἐπανθυμίζει τὸν περὶ τοιαύτης πε-
ριπτώσεως ὅρον τοῦ νόμου, ὅρον ἄλλως σαφέστατον
μηδεμιᾶς ἐρμηνείας ἔχοντα ἀνάγκην. Ἰδὲν ὁ ὅρος
αὐτός; « Ἐὰν ὑπερθελεῖν τι περιέχῃ ἀριθμὸν ὀνο-
μάτων ἀντίστοιχον τοῦ ἀπαιτουμένου, παραλείπονται
τὰ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΕΡΙΤΤΕΥΟΝΤΑ ὀνόματα. » (Ἀρθρ.
19 § 2. τοῦ περὶ ἐκλογῆς νόμου.) Ἀποροῦμεν μάλι-
στα πῶς, καὶ ἄνευ τῆς ἐγκυκλίου, ἐλησμονήσαν οἱ
ἐκδότες νὰ συστηματίσωσι τὸ ἀντικρὺ παράνομον
τὸς διατάξας τοῦ 1850 ἔτους.

Παρὰ τὴν ὕλην ἄλλ' ἐπιπονωτάτην ἐργασίαν οἱ
ἐκδότες ἀνέλαβον καὶ ἄλλαν δυσχερεστέραν, καθὼς
διοικητικὴν, τὴν σύνταξιν ὅσων πραγματειῶν τὰς ὀ-
ποιὰς προέταξεν ἐν τῇ ἀρχῇ ἐκάστου φυλλοδίου. Αἱ
πραγματεῖαι αὐταὶ εἶναι προοδοποιήσεις εὐκρινεῖς
τῶν δύο νόμων, τοῦ περὶ ὑπαγεσίας καὶ τοῦ περὶ
βουλευτικῶν ἐκλογῶν, καθυδηνῶσαι τοὺς διοικητι-
κούς ὑπηρέτας διὰ καταλλήλων ἐξηγήσεων, καὶ πα-
ραδειγματικῶν, καὶ παραθεσίων, καὶ ζητοῦσαι νὰ συν-
αρμολογήσωσι μετὰ τοῦ νόμου τὰς ἐρμηνείας. Ὅτι,
καθ' ἡμᾶς, ἐλλείπει ἐκ τῶν πραγματειῶν τούτων, εἰ-
ναι ἡ αὐστηροτέρα ἐπίκρισις τῶν ἀσκήτων ἢ ἰδιο-
τελῶν περὶ τὸν νόμον πράξεων τῆς ἐξουσίας διότι,
πῶς ἄλλως θέλουσι διορθωθῇ τὰ ἡμαρτημένα, ἐὰν δὲν
στηλιτευθῶσι διὰ λογικῆς καὶ αξιοπρεποῦς συζη-
τήσεως;

Οὕτω, π. γ., ἐπεξεληθόντες τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου
τῶν Ἐσωτερικῶν ἐκδοθείσας ὁδηγίας περὶ διαβατη-
ρίων, ἴδωμεν ἐν σελ. 44 ἀρ. 8 καὶ τὸν ἀκόλουθον
παράγραφον « Νὰ διδῇ (ὁ αὐτῶν διαβατηρίων) ἐνὶ-
πίσω τοῦ διοικητοῦ μὲ ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην ἐπι-
σημότητα δύο τιμῆς καὶ ἀξιογράφους ἐγγυητάς, περὶ
τῆς μὴ κακῆς χρήσεως τοῦ διαβατηρίου τοῦ κ.τ.λ. »
Οἱ ἐκδότες τῆς *Εφημερίδος* ἔπρεπε νὰ καταδείξωσι
τὸ ἄσκητον τοῦ ὅρου τούτου διδάσκοντες τὸ ὑπουρ-
γεῖον, ὅτι ἐὰν ὁ λαβὼν τὸ διαβατήριον καταχρασθῇ αὐ-
τὸ, δὲν ὑπάρχει ῥῆτρα ποινικῆ τιμωροῦσα τοὺς ἐγ-
γυητάς καὶ ὅτι, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχῃ τοιαύτη, περιττὰ
καὶ ὁ ὅρος καὶ ἡ ἀπαιτουμένη ἐπιστημότης. Οὕτω, προ-
σέτι, ὤφειλον νὰ ἐλέγξωσι τὴν Βουλὴν τῆς πρώτης πε-
ριόδου, ἀκυρώσαντες διὰ σκοποὺς ἰδιοτελεῖς τὴν ἀπὸ
19 Μαΐου 1844 ἐγκύκλιον, τὴν περιοχομένην ἐν σελ.
134 τοῦ II. φυλλοδίου.

Ἀλλὰ μὴ λησμονήσωμεν ὅτι εἴπομεν προλογί-
σαντες, ὅτι θαινοτάτη μετὰξὺ τῶν ἐπιστημῶν ἡ τοῦ
διοικητικοῦ δικαίου. Τῶσιν δὲ μᾶλλον εὐγνωμονοῦ-
μεν πρὸς τοὺς ἐκδότες τῆς *Εφημερίδος*, ὅσοι πρῶ-
τοι αὐτοὶ ἀνέλαβον ἔργον ἀναγόμενον εἰς ἐκείνην, δι-
εξαγαγόντες ἐπιτυχῶς τὰ δύο πρῶτα φυλλάδια. Ἀμ-
φοβώμενοι ὅμως ἐὼν εὐρωσιν ἀναγνώστας καὶ ἐπὶ
πλέον ἀπορηστάς διότι, τίς θέλει ἀγοράσει διὰ χρημά-
των ἐγγράφη διδάσκοντα τὰ περὶ νομίμου ἐκλογῆς,
ἐντὶ δὲ ἄλλων νόμων πολὺ ἀπλουστεροῦ, τοῦ τῆς ἀγο-
σιώσεως, ὅστις πληρεῖς ἐπ' ἐναντίας τὰ βαλάντια, ἀγο-
ράζει ἐπ' ὅλην τουλάχιστον τριετίαν θέσιν βουλευ-
τικὴν καὶ ἀρχικὴν 250 κατὰ μῆνα;

N. Δ.